

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת מנחות

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובב"א

טל: 571-2016 (02)

מסכת מנחות

פ"א כל המנחות

גמ' ב. - ו.

ד' עבודות לשם מנחה אחרת כשר ולא עלו לבעלים
חוץ ממנחת חוטא וקנאות דפסולין [היא, אסמכתא - ר"ש - קדש קדשים היא כחטאת]
לר"ש מנחות שלא לשמן עלו לבעלים:
לרבה בשינוי קודש ולא בשינוי בעלים [מחשבה דמינכרא שהוא משקר], וכן עגל ופר לשם פסח
ואשם עלו, וכן לרש"י הזאת חטאת עוף למטה לשם עולה (לרש"י - לא טעי שיעשה הזאה וגם למטה)
לרבא - בלשם מנחה ולא בלשם זבח
[וזאת תורת המנחה - תורה אחת לכל המנחות]
לרב אשי - ב"לשם מרחשת, כלולה", ולא בלשם "מנחת מרחשת" (או "כלולה בשמן") [פסול
מחשבה בשם המנחה, (רש"י - ואל"ה הוי דברי רוח)]
חטאת חלב לשם חטאת נזיר, מצורע - לר"ש לרבא כשרה
[וזאת תורת החטאת - תורה אחת לכל חטאת]
לרבנן (וי"ג לכו"ע) פסולה [עולות בהדייהו (רש"י - אטו שחט לשם עולת נזיר; חטאת בא להכשיר כעולה,
י"מ - טעונה נסכים (חטאת מצורע)]
מותר מעות מנחת קנאות לנדבת ציבור [עון עון מחטאת]
רב - מנחת העומר, אשם נזיר ומצורע שלא לשמן פסולין [באו להתיר, להכשיר ולא הכשיר - חומרא
שמכשיר קבוע (חטאת יולדת) אינו לאחר מיתה] (איתותב)
ר"ל - מנחת העומר כשירה ושירה נאכלין אחר שמביא אחרת להתיר [רב אדא ב"א - אין מחוסר
זמן לבו ביום והוי ממשקה ישראל (רש"י - הואיל ויהא מותר לישראל, אינו מחו"ז לגבוה) חוץ
ממצורע דשינוי סדר הוי מחו"ז גם לבו ביום [תהיה], ר"פ - האיר המזרח מתיר ומצוה להמתין
לאכול עד והביאכם]
רבא - מותר וא"צ אחר [לא מהני מחשבה דחידוש הוא (לרש"י - דשעורים אינם בקרבן אחר)]
אסורים להדיוט ומותר לגבוה: חלב ודם, מליקה, מנחת העומר, פטום הקטרת, קרבנות שבת, כלאים
בבגדי כהונה
פסול טריפה לקרבן [ממשקה ישראל, כל אשר יעבור תחת השבט, מן הבקר (לנטרפה ממעי אמו, לפני,
אחרי שהקדיש)]

רש"י ב. - ה:

פסול לשמו ושלא לשמו בחישוב כן בעבודה אחת
לשמה לכתחלה - אם זבח שלמים קרבנו - זביחה לשם שלמים, רש"י זבחים - לא יחשב
מחשבת קדשים בפה - על כל דבר פשע, דאי לא בפה למאי נחייב ליה
מיצוי = סוחט בין אצבעותיו ונצוק הדם למרחוק
אשם שניתק ושחטו הוי עולה - לרש"י - הללמ"ס לניתוק לרעיה ומאז כשר לעולה, וגזה"כ "הוא" דלפני
ניתוק שם אשם עליו ובעי עקירה לשם עולה
אע"פ ששעורים שייך ג"כ במנחת סוטה - שם קמח אבל עומר גרש, שם לברר עון ולא עבודה -
וגזה"כ דמחשבה פוסלת
לרש"י - קמיצה בשעת פגימת המזבח אין מחשבה פוסלת, ואם יתקן מזבח באותו יום אז יקטיר

גמ' ו. - יא.

חילול מנחה ע"י עבודת (1) זר, (2) אונן, (3) טבול יום, (4) מחוסר כיפורים, (5) מחוסר בגדים,
(6) מחוסר ריחוק, (7) ערל, (8) טמא, (9) יושב, (10) עומד ע"ג חציצה, (11) שמאל

לבן בתירה - יחזיר ויקמוץ בהכשר (קמיצת פסול לא קבעה) וקמוץ משם - ממקום שקמוץ כבר],
לר' יוסי בן יוסי ור"י הנחתום - ולא לאחר קי' קומץ [גמר עבודת קומץ בקי' כלי]
ות"ק חולק [וקמוץ משם = במקום הזר (לרש"י - א"צ צפון)]

קומץ יתר, חסר (בראשי אצבעותיו, עלה בידו צרור, מלח, לבונה) פסול [בקומצו, מלא קומצו]

ר' יוחנן - כלי שרת מקדש רק מדעת, ולכן חזרה לכלי לא מקדש

כלי ע"ג קרקע: ר"נ - קמיצה וקידוש בעי הגבהת כהן (רש"י - עבודה שאינה חשובה, ר' גרשום - לאו עבודה)
רב ששת - קמיצה כשרה, רבא - וכן קי' מנחה כשר [כבזיכין] אבל קי' קומץ בעי הגבהה [כקבלת
דם]

קומץ שחלקו בב' כלים - אינו קדוש [כדם דפסול בפחות מכדי הזאה (רש"י - ז' הזאות דחטאת פנימיות)
[וטבל בדם]]

שיירי הדם שבאצבע פסולין לזריקה ובעי קינוח

חביתי כה"ג - ר' יוחנן - אינה קדושה לחצאין [מנחה מחיצתה - מנחה שלימה ואח"כ חוזה, שניהם
מלאים - שלמים] ואם דעתו להוסיף - לר' יוחנן קדושה [כר' יוסי - ראשון ראשון קדוש] ורב
חולק

ר' אלעזר - קדושה לחצאין [מתוך שקרבה לחצאין] ו"מחציתה" - משלם" רק להביא מביתו שלם

רב ושמואל - קי' מנחה אפי' בלי שמן ו/או לבונה [כלחם הפנים, כמנחת נסכים, כמנחת חוטא],
אפי' שמן או לבונה לבד [כמצורע, כבזיכין], רב חנינא - צריך הכל בכלי

ר' אלעזר - קמיצה בהיכל כשרה [כבזיכין], ר' יוחנן - שחיטה בהיכל כשרה [פתח אוה"מ וכ"ש היכל
עיקר]

בלילה חוץ לעזרה - לר' יוחנן פסולה [עשייתה בכלין], לר"ל כשרה [דכשר בור]

איסור חסרון [מסלתה, משמנה, מן המנחה, מלא קומץ ב"פ]

חסרה קודם קמיצה - ר' יוחנן - ימלאנו מביתו [קמיצה קבעה למנחה יחד ועד אז יכול לשנות],
ר"ל - פסול (איתותב)

חסרה השיירים אחר קמיצה - לר"א מקטיר קומץ (זעירי - ואין נאכלין [והנותרת ולא נותרת מנותרת,
ולל"ק דרש"י ר' ינאי חולק [מן המנחה - שהיתה בשעת קומץ]

לר' יהושע - ר' יוחנן ורב נז - מקטיר - דנשתייר, ר"ל - פסול [מן המנחה (כולה) והקטיר]

פסול קמיצה וקידוש בשמאל [ר' זירא - כפו - ד' פעמים "שמאלית" במצורע ולא בעלמא,
רבא - יד יד משמן מצורע, וקמוץ הכהן, לר"ש - ק"ק היא כחטאת ויד יד למנחת חוטא וקי' א"צ
ימין]

שמן מצורע מותר אצידי הבהן ולא אצידי צדדין (בשר התחתון) בין ע"ג דם בין נתקנח

ספק מה נקרא שלא כדקמצי אינשי, ספק בדבק הקומץ (רש"י - בקי' כלי) לדופן או הופכו ודבקו לקרקע
הכלי

רש"י ו: - יא.

לרש"י - הכשר זר בבמה קודם שנתקדש אהרן

לרש"י - לר' יוחנן בזבחים כלי שרת מקדש פסולין שיקרבו לכתחלה ור"ל דחהו

נפרס לחם הפנים לפני פירוק (ר' אלעזר - זמן פירוק [מבורר קומצו - וכמאן דקמצה]) הלחם פסול אפי'
בנפרס אחר סילוק בזיכין [מנחה חסרה לפני קמיצה/הקטרה, ק"ק היא (גמ' יב:)] ולא יקטיר
בזיכין

לרש"י - קי' כלי מקדש ליפסל ביוצא (אולי חוץ מהבאים עם הזבח עד שנשחט)

אין "שני כתובים הבאין כאחד" בחדא מילתא - אלא קראי יתירי

לרש"י - נתינה לכלי לקדש = עבודת כלי

כשקומץ - מסלק הלבונה לצד וקומץ מאמצע

צרור הוי חציצה בין יד לקמח, בין קמח לקמח - נר' כב' חצאי קמצים

גמ' יא. - יג.

ריבה שמנה או חסרה [משמנה] פסולה

חיסר בהקטרת לבונה - ר"מ - פסול [כל הלבונה]

ר"י - עד ב' קרטין כשר [כל = כל שהו, ואת כל = ב']

ר"ש - עד קורט א' כשר ["את" לא דריש]

לר' יוחנן ומח' ר' אמי ור' יצחק נפחא - בלבונה הבא בפנ"ע (הרי עלי לבונה) ובבזיכין לכו"ע בעי קומץ בסופו כבתחלתו

יתיר לבונה - כשר אבל לא בהפריש ב' קמצים ול"ב דרש"י - רק ב' קמצים כשרה [כ"א חזי] ואם נחסר אחר קמיצה פסול לר"מ

הוקבעו בזיכין עם הלחם לענין חסר ויתר - בסילוק ולא כשהגיע זמנו לבד

מחשבת חוץ למקומו על אכילת שיריים או הקטרה פוסלת,

מחשבת חוץ לזמנו בלי פסול אחר - פיגול וכתר

לר"י אם מחשבת פיגול קדמה למחשבת חוץ למקומו (רש"י - בין בב' עבודות בין בחד עבודה) - פיגול וכתר, לחכמים רק פסול

שיריים שחסרו ונאסרו באכילה, הקטרת קומץ -

רב הונא - לא קובעת בפיגול (רש"י - בהקטיר ע"מ לאכלם למחר)

ולא מפקעת מעילה [פסול דגופו גרוע מיוצא, רש"י - כמחשב על אין דרכו לאכול, מעילה דאין היתר

לכהנים, ברשב"ם - דהקטרה אינה מתיר באכילה]

ורבא חולק [קיל מיוצא] והדר ב', והסיק אביי דלר"א לא, ולר"ע כן מהני

אין מחשבת אכילה והקטרה מצטרפין לכזית לכו"ע

רש"י יב. - יג.

מחשבה להקטיר קורט א' של לבונה למחר מפגל לר"ש

מחשבת הקטרת שיריים או אכילת קומץ למחר כשר דבטלה דעתו

פ"ב הקומץ את המנחה

גמ' יג. - יז.

קמץ ע"מ להקטיר לבונה למחר, הקטרת בזיך ע"מ בזיך שני למחר -

לר' יוסי פסול [אטו הקטרת קומץ] ואין כרת [אין מתיר מפגל מתיר נפרד] (מקטיר איזה שרוצה

ראשון)]

ורבנן חולקין [איקבעו בחד כלי כחד]

ר' ינאי - זר שליט לבונה פסולה [הולכה שלא ברגל שמה הולכה]

חישב לאכול א' משתי הלחם, סדר א' מלחם הפנים, במין א' מלחמי תודה, מנחת מאפה, ריקקי נזיר:

לר' יוסי - אותו פיגול, השני פסול [לרב הונא - דומיא לטומאה, והנפש האוכלת ממנו - ולא

מחבירו] (וכן בפיגול ירך ימין ולא השמאל),

לר' יוחנן - הכתוב עשאן ג"כ ב' גופין [שתים שני עשרונים]], לחכמים הכל פיגול

לרבי - חשב בעבודת חצי מתיר על חצי זית מחלה זו ובחצי מתיר על חצי זית מזו כשר,

אבל חשב על כזית משתייהן פיגול [ר' יוחנן בר' יוסי - הכתוב עשאן

גוף א' כשעירבן] (לרש"י - חלות מעכבות זא"ז)

חשב על חצי זית בשחיטה ועל חצי בזריקה (וי"א אף בקבלה ובהולכה) מצטרפין לפיגול,

ללוי אין מצטרפין [רבא - כרבי, ואביי חולק]

נטמאת חלה א' משתי הלחם או סדר א' לחם לפני זריקה

ר"י - שניהם לשריפה [אין קרבן ציבור חלוק, הו"א ר"פ - אין הציץ מרצה על האכילות] (והקרבן כשר - דטומאה הותרה/דחוייה בציבור)
חכמים - הטהור נאכל

פיגל התורה, ב' כבשים, גם הלחם מפוגל ולא להיפך [לחם בגללם - רק טפל]
חישוב זית כבשים ולל"ק או תורה לחם - רב - הלחם מפוגל (ור' אלעזר מקשה)
שחיטת כבש ע"מ לאכול מ"חבירו" למחר - ספק אם הכוונה לכבש ב' או ללחם
לר"מ - פיגל זבח, נתפגל נסכים הבאים עם הזבח שהוקדשו בכלי, וכן פיגל באשם מצורע נתפגל הלוג שמן [הוקבעו בשחיטה], וחכמים חולקין [אפשר לשנות]
ר"מ - מפגלין בחצי מתיר (בשעת הקטרת קומץ או לבונה, א' מבזיכין)
וחכמים חולקין (ופסול מדרבנן אטו מתיר שלם), רב - ומודו דשני אדעת ראשונה והוי מפגל בכולו מתיר, שמואל - עדיין מח'
כבשי עצרת - כ"א הוי מתיר בפנ"ע לגבי השני, וכ"א חצי מתיר לגבי הלחם
במ"ג הזאות דיו"כ - פיגול בק"ק -
רב - לר"מ הוי פיגול רק כשיש ד' פרים ושעירים, דאי באחד השאר כמים
רבה - אפי' בא' מרצה לפיגולו

הולכת קומץ - ר' יוחנן - כעבודה שלימה [חשובה דאינו מתיר (רש"י - דאפשר בהושטה)]
ר"ל - חצי עבודה/מתיר עם הולכת לבונה, ומודה ר"ל להולכת קומץ לכלי הוי כולה עבודה (רש"י - דאין מתן כלי בעבודת לבונה)

שחיטת כבשים מקדש שתי הלחם, וסכין מקדש דם, ובא לקדש = בא להתיר
הקטיר כל כשיעור שומשום ע"מ לאכול שיעור שומשום למחר - מח' רב חסדא, רב המנונא, רב ששת
אי פסול, פיגול, כשר [מח' אי דרך הקטרה, דרך אכילה בכך]
חריפי דפומבדיתא - הקטרת קומץ מפגלת הקטרת לבונה [כחישב בכולו מתיר, איקבעו בחד כלי (רש"י -
ודלא כר' יוסי דאפ"ה אין מתיר מפגל מתיר)]
רב חסדא - רב - לא מפגלת [קומץ לא מתיר דלבונה]
ר' חנינא - לכו"ע פיגול בהקטיר קומץ ע"מ להקטיר לבונה וע"מ לאכול שיריים למחר [פשטה מנחה
בכולה]

רש"י יד. - טז:
קמיצה הוי עבודה שלמה ולא חצי מתיר דאין קמיצה בלבונה
למ"ד ציץ מרצה על האכילות - אבל לא להאכל הבשר טמא
לרש"י - פסול לינה בנסכים משנשחט הזבח
זריקה אחר שחיטה בפיגול הוי כהרצאת כשר ולא "מים" -
לרש"י - דשחיטה נעשית כולה בקדושתה משא"כ מג' הזאות כולה חדא עבודה והשאר לא בקדושה,
רש"י זבחים - גזה"כ

פ"ג הקומץ רבה

גמ' יז. - כב.
לר"א מחשב על דבר שאין דרכו לאכול, להקטיר - מפגל [ר' יוחנן - תנאי - ואם האכל יאכל - אכילת
אדם כאכילת מזבח, או מדרבנן אטו כדרכו; למסקנא - לכו"ע מדרבנן]
מחשבה להניח מקצת דמו - ת"ק - לכו"ע כשר, לר"י - לכו"ע פסול [אטו כל דמו]
לר' אלעזר - לת"ק כשר לר"א פסול
יציקה (רש"י - אחרונה) מעכב [רש"י - שנה הכתוב במנחת מחבת לעכב, ויצקת וכו' מנחה היא]

יציקה, בלילה בזר כשירה [...]הכהנים וקמץ - מקמיצה ואילך],
ר"ש - פסולה (הו"א ר"נ - דוקא במנחת כהנים, נסכים) [נהביאה - מוסיף על ענין ראשון]

בלילה, פתיתה ומשיחה, תנופה והגשה לא מעכב

רב - "תורה" עם "חוקה", "חוקה" לבר - לעכב

קמיצה בכלי - רב - פוסל [בקומצו, וימלא כפו - שנה לעכב],

שמואל - לא פוסל [לא ילפינן דורות משעה]

הגשה - ת"ק - בקרן מערבית דרומית [לפני ה', אל פני המזבח]

ר"א - דרומית [ג"כ קיים לפני ה' דמזבח בצפון]

מליחה - ר"י ור"ש - מעכב [ברית מלח (ר"י - ברית אמורה למלח, ר"ש - כמו ברית כהונה בכל קרבן)]
משנתנו - לא מעכב, בזר - פסול [זר למזבח?]

אין מלח על עצים, דם, יין נסכים [וכל קרבן מנחתך במלח - שאחרים (עצים) באים חובה לה, (מעל

מנחתך ולא דמך), לר' ישמעאל בריב"ב - שמקבל טומאה, שעולה לאשים]

לר' ישמעאל בר' יוחנן ב"ב - קטרת [מנחתך - שעל מזבח החיצון]

לרבי עצים טעון מלח [עצים = קרבן מנחה]

נסכים באים בהדי דם מבושל, מליח [רש"י - אינו ראוי לכפרה]

רב חסדא - בחטאת חיצוניות חייב [ראוי ל"ולקח ונתן"]

רבא - אף בפנימיות, ר"פ - ואף בחמור [כנגדו ראוי בחיצוניות]

(לרש"י המח' במבושל וכו')

מליחה: נותן ע"ג אבר והופכו ונותן, וכן לקדרה

מלח שע"ג אבר מועלין בו [והשליכו וכו'] מלח והעלו אותם עולה] ולא במלח שע"ג כבש ומזבח

תנאי ב"ד שיהנו כהנים ממלח לאכילת קדשים ולא לאכילת חולין עמהם,

לבן בוכרי למליחת קרבן כהנים אע"פ שאין שוקלין ללשכה

מלח משל ציבור [כמו מאת בני ברית עולם], עצים משל ציבור [העצים אשר על... המזבח - כמזבח]

רש"י יח. - כא:

עכ"פ בעי פתיתה כדי קמיצה

קבלת טומאה בעצי מערכה - לרש"י - חיבת הקודש דרבנן, "והבשר" אסמכתא

לרש"י אסור להכניס חולין לעזרה, וצריך לאכול חולין חוץ לעזרה ואח"כ יכנס לקדשים על השובע

גמ' כב. - כד:

נתערב קומץ בקומץ או בכולו כליל - ת"ק - כשרות [עולין אין מבטלין זא"ז]

ר"י - עבה ברכה (חביתין, נסכים) פסולה (לרש"י - שניהן) [סלק מינו (שמן הקומץ) ושאינו מינו (סולת

הקומץ) מבטל שמן השני - רש"י - והו"ל ריבה/חיסר שמנה]

"ולקח מדם הפר ומדם השעיר" - רבנן - עולין אין מבטלין זא"ז

ר"י - מין במינו אינו בטל - ר' חייא - אבל כשא"א למיהוי כוותי' בטל זב"ז

רב חסדא - בתר מבטל אזלינן, ר' חנינא - בתר בטל

נתן שמן אקומץ מנחת חוטא - ר' יוחנן - פסול, ר"ל - לכתחלה

רבא - ספק במיזה שמן הקומץ ע"ג עצים אי חיבורי עולין כעולין (לרש"י - ספק אי השמן כמובלע בקומץ,
אי צריך להקטיר העצים עם הקומץ)

עירוב ב' מנחות - לר"י יקמצו אם נשאר כדי קומץ מכ"א נפרד

לרבנן הו"א השני פסול דבקמיצה הראשונה השיריים מבטל הטיבלא

קומץ בטיבלא לכתחלה לא יקטיר [רש"י - מצות הקטרה רק קומץ]

לרבנן הו"א אפי' בדיעבד פסול - טיבלא מבטלו

קומץ בשיריים לכתחלה לא יקטיר [בל תקטירו], לרבנן הו"א בדיעבד אסור - שיריים מבטלו

למסקנא - אתו ככו"ע - ר' זירא - ג"ש שיריים לקומץ דא"א לבטל קומץ

ב' חצאי קומץ בכלי - טומאה בא', הכלי מצרף ושני טמא
 טומ' בחצי עשרון השלישי בכלי - אין צירוף דאינו צריך לכלי
 חוץ לכלי בחיבור מים לחצי שבכלי - ספק אי כלי מצרף לטמא וליטמא
 ספק אם מותר לקמץ [אולי צירוף כלי דרבנן, והרים ממנו - מן המחובר אולי בעי נגיעה]
 לא אמריןן שבע לי' טומאה - בטומ' חמורה על טומ' קלה, בב"א, וספק לרבא בזאח"ז (לענין לטמא
 השני בצירוף כלי) ואביי מצדד שלא
 אבד עשרון שני והפריש אחר ונמצא - רבא - נטמא הראשון שניהם מצטרפין בכלי
 אביי - אפי' נטמא א' מהם, שניהם מצטרפין [כולם מכח מנחה א']
 רבא - קמץ מהראשון האחרים אינן נאכלין
 אביי - אפי' קמץ מא' מהם, האחרים אינן נאכלין והוא עצמו נאכל [כהן אדעתא דעשרון א'
 קמץ]

רש"י כב. - כד.

מה שבטל ברוב כמאן דלית' ולא הוי ריבה סלתה, ורש"י במשנה לכאן' סותר עצמו
 לרש"י לר"י קומץ חוטא בקומץ נדבה יקרב לר"ל
 לרש"י - משקין (אפי' ע"י ניצוק) מחברין אוכלין ליטמא ולטמא
 לא מהני צירוף כלי אם בשעת טומאה לא היה בכלי

גמ' כה. - כו:

נטמא הקומץ, ציץ מרצה (רש"י - והשירים נאכלין) [ונשא אהרן את עון הקדשים - טומאה שהותרה מכללה
 בציבור]

זריקת דם טמא או כשהבשר טמא במזיד
 ר' יוסף - לר' יוסי/רב חסדא - לר"א - ציץ מרצה ולא קניס (כמו דלא קניס תרם מטמא אטהור),
 לחכמים - קניס
 רבינא - קניס רק בזריקה במזיד, רב שילא - רק בנטמא במזיד
 אין כרת על אכילה בטומאה לפני זריקה [כל טהור וכו' - הניתר לטהורים],
 בפיגול טמא [מזבח השלמים]
 אבל יש כרת ללן ויצא אחר זריקה [אשר לה'] אבל יצא לפני זריקה לא [כר"א דאין זריקה מועלת
 ליוצא - וא"כ לא היתה שעת הכושר]
 נטמא, נשרפו, נאבדו השירים - לר"א יקטיר הקומץ,
 לר' יהושע לא יקטיר - רב - אא"כ נשאר מקצתו (י"ג ברש"י - קומץ)
 לר"ש ור' אלעזר א"צ כלי שרת - ר' ינאי - א"צ קידוש כלי כלל וא"צ ימין (מח' תנאים),
 רנב"י - בעי קידוש כלי אבל מותר להקטיר ביד
 ר"י בדר' חייא - ביד בעי ימין [ק"ק היא כחטאת], מחשבת פיגול בשמאל פסול ואין כרת
 לחכמים - נתן בשמאל לפני קידוש כלי א"א לתקן [כנשפך מצואר לרצפה]
 הקטיר קומץ כשרה - ריב"ל, רבא - ולא פחות [אין הקטרה פחות מכזית]
 ר' יוחנן - אפי' פחות [אפי' הוי פחות מכזית וכשר [כל שאור]]
 שירים מותרים - ר' חנינא - משמשלה אור במקצתה
 ר' יוחנן - משתצית אור ברובו [כקיטור הכבשן] אבל מספיק משלה לקליטת מזבח מבעו"י
 ספק בקומץ, באברים תחת או בצידי המערכה

רש"י כה. - כו.

טומאה הותרה/דחוייה מפני כבוד ציבור
 לרש"י - לכו"ע ציץ מרצה אעולין
 לכו"ע תחלת מנחה בעי כלי

לרנב"י מתן קומץ בכלי מותר בשמאל לר"ש [רש"י י: - "עבודה בכלי" מותר בשמאל באשם, רש"י זבחים - לא עדיף מקבלה]

גמ' כז. - כט.

כל הקומץ, עשרון, יין, שמן מעכב

מעכבין זא"ז: (1) סולת ושמן, (2) קומץ ולבונה, (3) שעירי יו"כ, (4) כבשי עצרת, (5) שתי הלחם, (6) סדרים, (7) בזיכין, (8) סדרים ובזיכין, (9) מינים שבחלות נזיר ותודה וטבילת פרה ומצורע ולולב, (10) והזאות דפרה וחטאות פנימיות, (11) קנים ונרות מנורה, (12) פרשיות מזוזה ותפילין, (13) ציצית (ור' ישמעאל חולק)

{ ד' מינים - ב' העושים פירות וב' שאין עושים פירות זקוקין זל"ז, וכן ישראל בהרצאה עד שיהיו כולן באגודה אחת }

הזאות שלא מכוונות אל נוכח - דפרה פסולות נרב חסדא - כר"י ד"אל" דוקא, רבא - אפי' לרבנן בדקאי צפון ודרום; דפנימיות, לוג מצורע - כשרות

מחוסר כיפורים וטבול יום בעזרה בכרת, טהורים בהיכל - מלקות, בק"ק - מיתה, ולר"י מלקות ורק לפני הארון במיתה

לוג שמן מצורע שלא לשמו כשר (שיירין נאכלין) ואינו עולה לשם חובה

מנורת זהב בעי מקשה א', ככר, גביעים כפתורים ופרחים - אבל לא שאר מתכות
ב' ברייתות אי מח' רבי וריבר"י בכ"ע אבר וגיסטרוך אבל עץ ועצם לכו"ע פסול
או מח' בעץ אבל חרס לכו"ע פסול

חצוצרות - כסף מעכב אבל מקשה לא מעכב, ושל משה פסול לדורות [לך לך]

רש"י כז. - כז:

אין מיתה לנכנס לק"ק דרך משופש אע"פ שהוא דרך ביאה -
לרש"י - חתר בצפון או דרום, הלך לצדדין

פרח - ציורין חקוקין במנורה

גביע כפתור ופרח - לרש"י - מג' צדדין

גמ' כט. - לא:

{ מנורה - כילתו לכל זהב סגור של שלמה, ירדו מעשיה ממקום טהרה; ארון ושלחן ומנורה של אש ירדו מן השמים וראה משה ועשה כמותם, גבריא"ל הראה למשה מעשה המנורה, הקב"ה הראה למשה באצבעו מנורה ור"ח ושרצים וי"א הל' שחיטה, מצאו להקב"ה קושר כתרים לאותיות - עקיבא בן יוסף עתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות, משה לא ידע מה אומרים, זו תורה וזו שכרה - שתוק כך עלה במחשבה לפני; התולה בטחונו בהקב"ה הרי לו מחסה בעוה"ז ולעוה"ב, עוה"ז נברא בה"י שדומה לאכסדרה והחוזר בתשובה מעיילי ליה ואני קושר לו כתרי, עוה"ב ביו"ד שצדיקים מועטים וכפוף ראשיהם }

ניקב תוכו של ה' (רש"י - רגל פנימי, גויל) כשר, אבל יריכו (ימנית) פסול אם אין שיעור אות קטנה

הפסק ברגל של ו' - קריאת ינוקא

ס"ת שיש בו ד' טעיות חסרות בכל דף יגנו [דיהא מיחזי כמנומר] ולא יתקן אא"כ יש דף א' שלימה מד' טעיות מעיקרא ורוב הספר טוב

גמר ס"ת בסוף הדף - ומקצר והולך,

ובאמצע שיטה (לרבנן דרב אשי - רש"י - אמצע הדף)

ח' פסוקים אחרונים יחיד קורא (רש"י - לא יפסיק)

[לר"י - דיהושע כתבן, לר"ש הואיל ואשתני ונכתב בדמע (רש"י - בלי אמירתו)]

כל יריעה בין ג' לח' דפיין חוץ מהאחרונה - אפי' פסוק א' בדף א'

גליון ס"ת - למטה טפח, למעלה ג' אצבעות, בין דפין - ב' אצבעות, בין שיטין - כמלא שיטה, בין תיבות - כאות קטנה, ולא יקטין האותיות בעבור הריח

תיבה בת ה' אותיות - ב' מהן מותר חוץ לדרך, אבל לא תיבה בת ב'

טועה (חסר) שם - ר"י - יכתוב על מקום הגרר ויתלה מה שגרר
ר' יוסי, רב להל' - תולין (בין השיטין) השם - ר"ש שזורי - אבל לא מקצתו
ר' יצחק - אפי' על מקום מחק (מחק בעוד לחה)
ר"מ - מסלק היריעה כולה

קרע הנכנס לג' שיטין בכתב, לא יתפור בגידין - תלוי אי אפיצן (רש"י - אפיצן שחור כעתיקא ואסור)
וספק בשיעור כזה בין הדפים, בין השיטים

עירוב טבל (רש"י - ל"ק - דמאי, ל"ב - טבל גמור ובטל מדאו' ברוב ורק מדרבנן אין ביטול) בחולין - יעשר עליו
מדמאי אחרת מן השוק למ"ד רוב ע"ה מעשרין או מטבל דגוי למ"ד יש קנין לגוי בא"י והוי
דרבנן אדרבנן

רש"י כט. - ל:

קוצו של י' - לרש"י - רגל ימיני

ג' זיוני - לרש"י - , רש"י שלנו - /

חומר גג ח' - לרש"י - הגבהת רגל שמאל עד למעלה

תגא דה' - לרש"י - בצד שמאל

שואל ע"ה בשבת - לרש"י - הקילו משום עונג שבת

גמ' לא: - לד.

מזוזה: ב' תיבות לכל שורה כשר; ב', ג', א' - כשר [כשירה]; א', ב', ג' או ג', ב', א' פסול

על הארץ בשיטה אחרונה - מח' אי בסוף שיטה [כגבוה שמים על הארץ]
או בתחלת שיטה [מרחק שמים מארץ]

פרשיותיה סתומות, לרשב"א בשם ר"מ (רנב"י - אף) פתוחות [אינן סמוכות בתורה]

בעי ריוח מלמעלה ומלמטה כמלא "אטבא דספרי"

תפילין אקלף בצד בשר (מעכב), מזוזה אדוכסוסטוס (מח' תנאי אי מעכב) (ולר"מ במס' שבת אקלף)

מח' אם תפילין ומזוזה בעי שרטוט, להל' תפילין לא צריך ומזוזה צריך

לשבת על מטה שס"ת עליה - לרב הונא אסור, לר' יוחנן מותר

מזוזה כאגרת (לרש"י - בלי שרטוט) פסול [כתיבה כתיבה (לרש"י - מגט, כתוב זאת זכרון בספר)]

תלה במקל, אחורי הדלת אסור

מניחה בחלל הטפח, בטפח הסמוך לרה"ר [שיפגע מיד, לשמירה],

שמואל כר' יוסי - שליש העליון [וקשרתם וכתבתם - בגובה],

רב הונא כר"י - כל הפתח חוץ מטפח עליון ותחתון

ימין לדרך ביאתך [ביתך], בספק - צד היכר ציר = פנים (רש"י - כששניהם עיקר)

לרש"י - כנגד — פסול, | (J) כשר

העמיק טפח פסול, הניח ולבסוף העמיד הסף פסול [תעשה ולא מן העשוי (רש"י - כציצית)]

{ מדת הקב"ה עבדיו יושבין מבפנים והוא משמרן מבחוץ }

פטור בפתחי שימאי - בלי אסקופה עליונה, מזוזות, ל"ב דרש"י - תקרה

באכסדרה [פצימין לאחזוקי תקרה]

בית שער, אכסדרה העשויה חלונות ומרפסת חייבין (רש"י - מדרבנן)

חצר ← בית שער ← בית, בית ← לול ← עלייה - חייב ב' מזוזות

גִּינָה^① בֵּית שַׁעַר^② קִיטוֹנִית - לר' יוסי חייב, לחכמים פטור
רב ושמואל ורב אשי - מגינה לבית (רש"י - ל"ק ①\②), ל"ב ① והיכר ציר בבית) לכו"ע חייב, ומח' מבית
לגינה (ל"ק ①\②, ל"ב - היכר ציר בגינה) איזה עיקר
רבה ורב יוסף, אביי ורבא - מבית לגינה לכו"ע פטור, ומח' מגינה לבית

פתח בקרן זוית - ראש הכתלים ה"ה פצימיו
פצים א' מימין - לר"מ חייב [ר' ישמעאל - מזוזות מזוזות - ריבוי אחר ריבוי,
ר"ע - שתי המזוזות - א' עד שיפרט הכתוב ב']
כתיבה אספר ולא על אבנים [כתיבה כתיבה (לרש"י - מגט), וכתבתם (תמה) - המתקיימת]

רש"י לב. - לד.

לרש"י - סתומה - ריוח באמצע שיטה, חלק בתחלת שיטה (מנהגינו במזווה)
לרש"י - ס"ת בעי שרטוט
טפח בין הפתחים, בין שער קטן שבשער גדול - צריך ב' מזוזות
אינו רגיל פטור - רש"י ל"ק - חד בטל לרגיל, אבל לא שלש,
ל"ב (תשו' הגאונים) - רק בעשוי לתשמיש של יחיד לבדו
לרש"י גט בעי שרטוט, ספר, דיו

גמ' לד: - לז:

תפילין: ש"ר - פרשיות בבית א' (לרש"י - עור א') [ולזכרון - זכרון א'],
ועור א' לפרשיות לד' בתים כשר ולרבי בעי ריוח ביניהם
ולכו"ע בעי חוט (רש"י - בין הבתים) ובעי חריצן ניכר (רש"י - בין כל בית)
ש"י - פרשיות בד' קלפים בבית א' כשר -
לר"י - מדובקים [והיה לך לאות - אות א' בפנים כמו מבחוץ] (וחזור)
ור' יוסי חולק - מהני שטולה עור על ש"ר חדש (דאל"ה אין מורידין מקדושה חמורה
[רש"י - ש, ד של שם; וראו כל עמי וכו']) למ"ד הזמנה לאו מילתא, או דאתני מעיקרא
אביי - החליף פרשיות החיצוניות, הפנימיות כשר, רבא - פסול [צריך לראות אויר ימין - שמאל]
הללמ"ס - תיתורא, מעברתא, שי"ן, רצועות שחורות,
מרובעות בתפרן (לרש"י - שלא יכווצו הבית) ובאלכסונו, קשר
אביי - חריצים בין הבתים צריכים להגיע עד התיתורא, ורב דימי חולק
פנים של רצועות אדומות פסול [זימנין מתהפכין - גנאי, יאמרו שבעל נדה]
נקב בג' בתים, או בב' בתים חדתי זה כנגד זה (רש"י - ב' בתים הסמוכות, באויר חריץ א') פסול
רצועה שנפסקה אסור לקשור ביחד [וקשרתם - קשירה תמה (רש"י - יפה, רצועה שלימה)] לתפור שלא
יראה - לרש"י אסור, לר"ת מותר
שיעור רצועה היוצא מן הקשר - אצבע צרדה כפוף/פשוט וגרדומין פסול
{ שם ה' נקרא עליך ויראו ממך אלו תפילין שבראש, הראה למשה קשר של תפילין }
קשר - נוייהן לחורן (רש"י - השם, צבוע שחור), למעלה בגובהה הראש כלפי פנים (רש"י - ממול עורף, הקשר
מבפנים)

ברכה משעת הנחה עד שעת קשירה, כשממשמש

מניח ש"י קודם [וקשרתם וכו' והיו] וחולץ ש"ר תחלה [והיו - כל זמן שביין עיניך יהיו ב']

זמן תפילין - ת"ק - עד שתשקע החמה, ר' יעקב - עד שתכלה רגל מן השוק,
חכמים - עד זמן שינה אא"כ חולצין קודם לכן אחר שקיעה (לרש"י - סוברין דלילה לאו זמן תפילין)
ריה"ג - ימים ולא לילות (ר' אלעזר - עשה, ר' יוחנן - השמר דעשה = לאו) מימים ולא שבת ויו"ט
ר"ע - (ההוא בפסח איירי) לילה זמן תפילין, שבת ויו"ט לא [הן גופן אות]
ר' אלעזר - מותר להניח תפילין בלילה לשמרון

רב אשי - להלכה לילה זמן תפילין ואין מורין כן [רש"י - שמא ישכח וישן]
 משמוש בתפילין [ק"ו מציין דיש רק אזכרה א' - תמיד - בלי היסח הדעת]
 שמאל [יידך], וקשרתם וכתבתם - בימין וממילא הנחה בשמאל, ידכה - כהה (רש"י - כנקבה, יד - כהה)
 קיבורת [דומיא לש"ר - בגובה, לך לאות - ולא לאחרים, ושמתם וכו' - שימה כנגד הלב]
 אין לו זרוע (רש"י - שמאל) פטור, אין לו יד (גידם) - אחרים - חייב [ידכה]
 גובה של ראש [כבין עיניכם דקרח, כש"י - ראוי לנגע א' לאפוקי בין עיניך דיש שער לבן (בבשר)
 וצהוב (במקום שער)]
 בכור בב' ראשין חייב בי' סלעים [רש"י - חשיב כב' ואפשר לצמצם שיצאו כא'], בגולגולת תלא רחמנא]

רש"י לד: - לז:

סדר הפרשיות - לרש"י - קדש - והיה - שמע - והיה משמאל לימין המניח - כסדרן
 לרש"י - הבתים ותיתורא מעור א'
 "להניח" דבש"י מתחיל להניח, "על מצות" דבש"ר גומר המצוה
 לרש"י - לא סח מברך א' בין ש"י וש"ר
 לרש"י - עבירה בידו אם סח ולא בירך שנים, דאם בירך - מצוה בידו
 קיבורת - לרש"י - בדרו"ן (?)
 אך פדה יפדה - לרש"י - למעוטי נהרג תוך ל'

גמ' לז: - לח.

לר' ישמעאל ציצית ד' מצות - נ"מ: סדין בג' ציצית לא הוי כלאים, לטלית בעלת ה' (רש"י - מטיל לכולם),
 ג' ציצית בשבת אינו משוי
 כפל וקשר, ותפר טליתו (ל"ק דרש"י - כל הטלית, ל"ב - הקרנות) לא עשה כלום [כמאן דשרייה, כיון דלא
 פסק הכפל]
 אפסיק קרן א' בשבת א"צ לפשוט בטלטול דרבנן [כבוד הבריות]

פ"ד התכלת

גמ' לח. - לט:

רבי - תכלת ולבן מעכבין זא"ז [מין כנף (לבן), פתיל תכלת - וראיתם אותו - שניהם בא'] אבל הקדמת
 לבן (לרש"י - לתחוב) לא מעכב
 רבנן (ר"י בן נורי) - אין מעכבין [וראיתם אותו - כ"א לחודיה] (רש"י - ד' תכלת או לבן)
 מצוה להקדים לבן לתכלת [מין כנף - תכלת]
 לרמי ב"ח, שמואל - בטלית תכלת, תכלת קודם [מין כנף] ורבא חולק
 גרדומי ציצית כדי לענבן (ספק אי כולם יחד או כאו"א) (לרש"י - למטה מקשר אחרון) כשרין [יש כאן קשר,
 גדיל אחרון] (לרש"י לרבא א"צ כדי עניבה)
 קשר עליון דאו' (ב' לשונות ברש"י אי למטה או למעלה מהגדיל) דאל"ה ל"ל למישרי כלאים
 כריכה: חוט הכורך ממנין ח', רוב (רש"י - 2/3) גדיל כשר, חוליא א' (ג' כריכות) כשר,
 לכתחלה 1/3 גדיל, 2/3 ענף
 מז' עד י"ג חוליות לרש"י / כריכות ל"מ, תחלת וסיום הכריכות בלבן [מין כנף, מעלין בקדש]
 לרבה בב"ח א"צ ענף [או גדיל או פתיל] ורב חולק

רש"י לח. - לט:

אפי' אם ב' לבן יש מצוה, אבל כי רמי טפי אין כלאים, אין בל תוסיף [דאין בל תוסיף בכרך אחד]
המצוה ב' חוטין לבן וב' תכלת [סברא שיהא הב' מינים שוין, פתיל = ב' - ולבן נמי דקדיש טפי]
פותלינהו מתוכו - לרש"י - חוט הכרך ממנין ח', ענף למטה

גמ' לט: - מד.

רבי יהודה - חוטי פשתן פוטרין של צמר, חוטי צמר ופשתן פוטרין בכ"מ
לר"נ - משי וכו' פטורין מציצית מדאורייתא [כתדב"ר ישמעאל - בגדיהם = צמר או פשתן],
מדרבנן בצמר או פשתן או מינן

ב"ש פוטרין סדין פשתן בציצית [ל"ק דרש"י - לא דרשינן סמוכין והו"ל כלאים, ל"ב - גזירה]
ואסרוה בירושלים [ל"ק דרש"י - לב"ה, לל"ב - לב"ש] [גזירה משום קלא אילן או תכלת דטעימה
(לנסיון - שלא לשמה), שמא יקרע תוך ג' ויתפרנו (לרש"י - ויניח חוטין תלויין) והו"ל תעשה ולא מן
העשוי, משום כסות לילה]

בגד ועור - רבא - הולכין בתר בגד, רב אחאי - בתר כנף
הטיל למוטלת כשרה [לרש"י - דבל תוסיף לאו מעשה וקציצת הראשונים היא עשייתן, אבל אי לבטולי הראשונים
קמכוין הו"ל תעשה ולא מן העשוי] ואין בה משום כלאים

שיעור טלית - קטן מתכסה ראשו ורובו והגדול יוצא בה עראי

טלית כפולה - ת"ק - חייב, ר"ש - פטור אא"כ תפרה

בזמן ריתחא ענשינן על מבקש טצדקי להפטר מציצית

לרבה ב"ר הונא ושמואל - ציצית חובת טלית חוץ מלכבודו (תכריכין) [אשר תכסה]

נקרע למטה מג' אצבעות - ר"מ - לא יתפור, חכמים - יתפור

כנף עם תכלת מטלית אחרת פסול [רש"י - בגדיהם]

טלית תכלת - כל צבעונים כשרים ל"לבן" [רש"י - בעיני ב' מינים] חוץ מקלא אילן
[ל"ק דרש"י - בשיש ח' חוטין - שמא איש אחר יקח ממנו לתכלת, ל"ב - כשיש ד' חוטין - בעי ב' מראות]

רב - אין מתירין מבגד לבגד אא"כ בלה, שמואל ולהל' - מתירין

ב"ש - ד' חוטין משולשת [לרש"י - הענף] ד' אצבעות

ב"ה - ג' חוטין משולשת ג' אצבעות

ר"פ להל' ד' בתוך ג' אצבעות מן השפה משולשת ד' ואין שיעור למעלה

"ציצית" = ענף, צריך להפריד

לראב"י הטיל על הקרן או שפת הבגד פסול, ר' יוחנן - וצריך להרחיק מלא קשר גודל [רש"י - ציפורן עד
קשר ראשון] בשעת עשייה

רב אחא ב"י - אביק - ראשים תוך הכפל

ר' ירמיה מדפתי - ח' חוטין (= 16) ולא אביק [רש"י - גדילים גדילים]

רב אדא ב"א - מברך לעשות ציצית [גוי פסול ושייך אשר קדשנו וצונו, חובת טלית ועשייתה גמר
מצוה], ר"נ - רב - א"צ [חובת גברא]

גוי בציצית - ב' דעות ברב - פסול [בנ"י ועשו], כשר [ועשו להם]

במילה - לר"מ כשר, לר"י פסול [ואתה את בריתי תשמור, המול (המל) ימול]

בסוכה כשר, בסת"ם פסול [וקשרתם וכתבתם]

ציצית מנימין היוצאין מן הבגד פסול [רש"י - בעיני תלייה לשמה]

לשמואל צריך טוייה לשמה [כרשב"ג דתפילין בעינן עיבוד לשמה],

ורב חולק [כת"ק דרשב"ג]

טעימה (לנסיון) פסולה ופוסלת כל היורה [בעי צביעה לשמה, ר' חנינא ב"ג - כליל תכלת]

לר' יוחנן בן דהבאי - לא פוסלת [ושני תולעת - אפי' מראה שני]

תכלת נקחין רק ממומחה וכן תפילין [לרש"י - עיבוד לשמן] (אבל לא ספרים ומזוזות)
וטלית מצוייצת מהשוק או מתגר גוי מותר, ואסור למוכרו לגוי [משום זונה, יתלווה עמו ויהרגנו]

תכלת טוב בא' מב' בדיקות - שרייה ולא יפרד חזותיה, אופה בשאור קשה ומשתנה למעליותא

רב יהודה כת"ק - ציצית לאו זמן גרמא ומברך להתעטף רק בזמן הנחה
ר"ש - זמן גרמא [וראיתם אותו - פרט לכסות לילה]

בעלת חמש חייב [רבנן - אשר תכסה בה, ר"ש - אשר],
ברייאת בזבחים אליבא דר"ש - פטור [ארבע ולא ה']

{ וראיתם אותו וזכרתם מצות ק"ש, כלאים, שקולה כנגד כל המצות, מביאה לידי עשיה, מקבל פני
שכינה; חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצות; דוד בבית המרחץ - נזכר במילה; כל שיש לו תפילין
ציצית ומזוזה הכל בחיזוק שלא יחטא; תכלת דומה לים - לרקיע - כסא הכבוד; גדול עונשו של לבן;
ק' ברכות כל יום; שלא עשני גוי, אשה, בור/עבד; חלזון; כל מצוה קלה שכרה בעוה"ז ועוה"ב, ציצית
נדמו כד' עדים והציל מחטא, אני ה' ב"פ - שעתיד ליפרע ולשלם שכר; בלי תפילין עובר בח' מ"ע,
ציצית ה', דוכן ג', מזוזה ב', המניח תפילין מאריך ימים }

תפילין ש"י וש"ר לא מעכבין זא"ז

טלית שאולה פטורה כל ל'

שוכר בית בחור"ל, פונדקי בא"י - כל ל' פטור ממזוזה [לרש"י - שמא יחזור בו], שוכר בא"י - מיד [יישוב
א"י]

רש"י מ. - מב:

לרש"י לכו"ע חוטי פשתן בפשתן כשר או דלמא פסול דב"ש ס"ל כרבי

לרש"י - יטיל אדומה לאדומה

לרש"י צובע ב"פ זאח"ז לשמו פסול

ספרים ומזוזות א"צ עיבוד לשמן

גמ' מד: - מט.

מנחת נסכים ויין לא מעכבין זא"ז

מנחת נסכים הבאין עם הזבח - מנחה ואח"כ יין [עולה ומנחה]
הבאין בפנ"ע - לרבי יין קודם [עדיפי דהשירה עליהם]

מנחת נסכים הבאין בפנ"ע - אפי' למחר אפי' בלילה [ומנחתם ונסכיהם (לרש"י - דפרי החג)]

מתנה א' במזכח החיצון כיפר [ודם זבחיך ישפך]

פרים ואילים וכבשי החג מעכבין זא"ז [כמפשט(ם)]

מוספין דעצרת לא מעכבין זא"ז, ומוסף ואילים דת"כ לא מעכבין זא"ז

אילים דת"כ מעכבין זא"ז [יהיו עולה לה']

פרים וכבשים דת"כ לרש"י מעכבין

מוסף דפסח לרש"י לא מעכבין

מוספי ר"ח לא מעכבין זא"ז [פר, ולכבשים כאשר תשיג ידו], אבל כן מעכבין - רש"י - כשיש להם כל
הצורך

מילואים הקריבו בימי עזרא

ר' יוחנן - פר העלם דבר על ז' שבטים שחטאו אע"פ שאין רוב קהל [בשבעה בחודש מאיש שוגה]

לר"ש - פר א' ונסכים עדיף מפרים מרובים [ואיפה לפר]

שתי הלחם ועולות ושעיר דעצרת לא מעכבין זא"ז

ר"ע - רק לחם מעכב ב' הכבשים [והניף וכו'] קדש יהי - סלת תהיינה, קדש יהיו לה' לכהן - קנה ה'
ונתנו כולו לכהן = לחם]

ר"ש בן ננס - רק הכבשים מעכבין הלחם [כבמדבר מ' שנה (רש"י - היה רק מן), ר"ש - הכבשים הם המתירין (אבל במדבר לא היה כבשים [על הלחם - משנתחייבו בלחם]), יהיו - עולות יהיו = כבשים, קדש יהיו לה' לכהן - מקצתו לה' ומקצתו לכהן = כבשים]

לכו"ע מעכבין זא"ז אם הוזקקו זל"ז ביחד (ר' יוחנן - בשחיטה, וספק בתנופה) חוץ מלחמי תודה שאין מעכבין התודה [תורת שלמי - חוזרת ל"שלמים"]

את"ל תנופה אינה עושה זיקה, אבל הכבשים, הכבשים החדשים בעו תנופה אבל לא הלחם החדש לבן ננס, וספק לר"ע

לר"ע לחם הבאין בפנ"ע טעונין תנופה, עיבור צורה ושריפה [רבא - מדאו' נאכלין [רבה - "ביכורים"] וגזרה שמא יטעו לשנה הבאה כשיהיו כבשים, רב יוסף - מדאו' לשריפה אבל אין שורפין ביו"ט, שמא יזדמנו כבשים אח"כ ונשרפים לרש"י אחר תמיד של בין הערבים]

אין עולות עצרת מקדשין או מעכבין הלחם [כאיל נזיר - דוקא השלמים ודוקא לשמו לשם שלמים]

שתי הלחם הוי "מנחה" [מנחה חדשה] אבל לא לחמי תודה

שחט הכבשים לשמן וזרק שלא לשמן - רבי - שחיטה מקדש הלחם [כאיל נזיר - זבח שלמים לה' על סל]

ומח' אביי ורבא אי תפיס פדיונו -

ל"ק דרש"י - לאביי לא תופס כלל הפדיון, לרבא תופס ויוצא לחולין (רש"י - אין קי' כלי)

ל"ב - לאביי תפיס פדיונו אבל לא נפיק לחולין, לרבא קדו' הגוף גמור ולא שייך פדיון

ואין הלחם מותר באכילה (וספק אליבא דר"ע דס"ל (אולי) זריקה מועלת אף ללחם היוצא, אם לחם כבשים לקולא לאכילה)

ר' אלעזר בר"ש - אינו קדוש בשחיטה [יעשה זבח - כל עשיותיו] והוי קדושת דמים

ולחם אסור באכילה [רש"י - דאינו קדוש]

לחם שיצאו לחוץ בשעת זריקת פיגול - ר"א - אין הלחם פיגול, ר"ע - פיגול [מח' אי זריקה מועלת ליוצא, מח' ברבי וראבר"ש]

לרב גידל אמר רב - זריקת פיגול לא מועלת למעילה, לקידוש לחם לראבר"ש, לאקבועי לחם בפיגול

שחט הכבשים ואבד הלחם - אסור לזרוק שלא לשמו בכדי להתיר הבשר [דנדחה ופסול מלשמן]

שחיטה על ד' חלות (לר' יוחנן "ב' מתוך ד'") - לראבר"ש - ב' לתנופה וב' נפרדו בחוץ [רש"י - דרק קדושת דמים לפני זריקה]

לרבי מנין כולם ויפדו ב' מהם בכ"מ שהם בפנים שלא יפסלו ביוצא, וחולין בעזרה ממילא הויין ד' כבשים על ב' חלות - יזרוק ב' שלא לשמן תחלה (רש"י - ל"ק - דעדיין ראויין ללשמן, ל"ב - דאסור לשחוט ד' לשמן) ויכול לחטא בכדי שתזכה באותם כבשים באותו יום

שחיטת כבשים שלא לשמן או מחוסר זמן - הבשר נאכל

שחיטת כבשים שלא כמצותן (רש"י - שלא לשמן) -

תנא של ר' יצחק - פסולין וישרפו [היקש לחטאת]

תד"ב לוי - כשרים [לומדים שלמי חובה מנדבה], וכן מח' בעולת חובה דנזיר ומצורע

לשם אילים - רבה בב"ח - כשר ולא עלו

רב - עלו - רב חסדא - דוקא בכסבור שאילים הם ושחט לשם כבשים

רבה - בעקירה בטעות לא הוי עקירה, לרב חסדא - הוי עקירה

רש"י מז.

לרבי ע"י שחיטה הלחם יכול ליפסל ביוצא ויפסול לשחוט עליו כבשים אחרים

גמ' מט. - נב:

אם אין מספיק, תמידין דהיום קודמין למוספים [תדיר מוקדש (רש"י - דיו"ט אהני לתמיד, שזמנו עכשיו)] וספק בתמידין דלמחר ומוספים דהיום איזה קודם או אם שוין

"העולה עולה ראשונה" מצוה בעלמא ולא מעכב

תמיד יהא ו' טלאים מבוקרים בלשכה

לא הקריב תמיד של שחר, יקריב של בין הערבים חוץ: מלא נתחנך המזבח [השני תעשה בין הערבים],
 ר"ש - כשהזידו יקריבו כהנים אחרים [קנס]
 לא הקטירו קטרת בבוקר, יקטיר בין הערבים - לר"ש - מנה שלימה [רש"י - כמו חינוך מזבח הזהב]
 חינוך מזבח החיצון - תמיד של שחר [השני תעשה בין הערבים]
 מנורה - הדלקה בין הערבים [בבקר בהטיבו - מכלל דהדליק מאורתא]
 מזבח הזהב - בקטרת - מח' אי בין הערבים [כמנורה - ובהעלות וכו' יקטירנה] או שחר [כמזבח
 העולה]
 שלחן - סידור לחם הפנים בשבת
 כהן שמינהו לכה"ג בין הערבים צריך להביא עשרון שלם אחר [נמחציתה, אותה]
 וחוצהו לחביתין ו אבד אחר עיבור צורה [כרבה בר אבא דהכל טעון עיבור צורה, דחזי להקרבה
 כשפליגיהו]
 חביתין: ר' חייא בר אבא - אופה ואח"כ טיגון במחבת [כרבי - תופיני - תאפינה נאה]
 ר' אסי - טיגון ואח"כ אופה [כת"ק - תאפינה נא]
 ר' יוסי - נא ונאה - תאפינה רבה (רש"י - אופה, טיגון, אופה; טיגון ואח"כ אופה - וגדולה ודקה; ורכה - בשמן
 הרבה)
 אפייתה דוחה שבת [אי מאתמול - ינפח, תעשה - אפי' בשבת ובטומאה, מנחה תמיד - כתמידין, על
 מחבת - ומאתמול יפסול בלינה]
 ג' לוגין שמן [דנין שמן משמן דמנחת נסכים, מנחה תמיד - כמנחת תמידין, בשמן = הוספה כמנחת
 נסכים דכבשים]
 אבא יוסי בן דוסתאי - ב' קמצים לבונה [לא אשכחן קומץ דקריב]
 רבנן - קומץ א' [לא אשכחן עשרון בב' קמצים]
 מת כה"ג ולא מינו אחר - ר"י - משל יורשין [תחתיו מבניו יעשה] עשרון שלם [אותה]
 ר"ש - משל ציבור [חק עולם - משל עולם] עשרון שלם [ל"ב דרש"י - כליל תקטר]
 רבא, להל' - בבוקר ובערב [מנחה תמיד - כתמיד], ר' ירמיה - (אולי) עשרון שלם רק בבוקר
 ושמך ולבונה לא הוכפלה אלא
 מנחת חינוך - לכה"ג [תחתיו מבניו] לכהן הדיוט [זה קרבן אהרן ובניו וכו' ביום המשח]
 העלם דבר ושעירי עכו"ם - ר"י - מגבין מציבור, ר"ש - מתרומת הלשכה [קרבני לחמי לאישי]
רש"י נא: - נב:
 ל"ב דרש"י - מנחת חינוך רק ביום המילואים ולא לדורות
 מרש"י משמע דאפי' כשמת כה"ג - בוקר וערב חד קרבן נינהו

פ"ה כל המנחות באות מצות

גמ' נב: - נה.

מנחות באות מצה ולא חמץ [זאת תורת המנחה וכו' מצות תאכל, לעכב - לא תאפה חמץ אלא מצה,
 מצה תהיה; נה. - לא תעשה חמץ וכו' כל המנחה, אף שיריים - לא תאפה חמץ חלקם (אף
 באכילתם)]

מנחות נילושות בפורשין ומשמרין שלא יחמיצו [מפסח, מצה תהיה - החייה]

{ אי בר אבהן ולא בר אוריין אישא תיכליה, יבא אדיר וכו' יבא ידיד בן ידיד וכו', יבא טוב וכו', יבא זה
 וכו'; מה לידידי בביתי - בניך חטאו, ישראל אחריתך בסופן; לקול המולה גדולה; נמשלו ישראל לזית -
 אין להם בטילה, חוזרין למוטב ע"י יסורין }

חמץ דתודה ושתי הלחם - ר"מ - בודה השאור בתוך העשרון הנמדד [דאי כר"י הוי חסר/יתר דכמות
 שהיו משערינן]

ר"י - מביא שאור מן המוכר מבייתו ומשלים החסרון [דכמות שהן עכשיו משערין]

חימוץ בתפוחים - לרבנן אסור, לר' חנינא בן גמליאל מותר

מנחת חוטא - ר' יצחק בר אבדימי - מגבלה במים, ור' אילא חולק [מח' אי קומץ בעי כמות שהוא או שהיו, אי חריבה הוי משמן או מכל דבר]

רב ור' חייא ור' יוחנן - משערין כמות שהוא

שמואל ור"ש ב"ר ור"ל - כמות שהיו

רבה: בנתקטן - כמות שהוא,

בנתגדל - שהיו אבל מדרבנן כמות שהוא (ואפי' בטומאה דרבנן)

וכל המח' בגדול שצמק וחזר ותפח אי אין או יש דיחוי באיסורא מדאורייתא (למסקנא אין דיחוי)

ר' אלעזר בר' יוסי - אפי' אי ס"ל כמות שהן, שאני גרוגרות דנמדד כתאנים הואיל ויכול לשולקן ולהחזירן

אבא אלעזר בן גומל - תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה ובעין יפה [תרומתכם - תרומת מעשר ותרומה גדולה שוין]

כשאין כהן לא יתרום מתאנים על גרוגרות אא"כ רגילין לעשות תאנים גרוגרות [צריך לתרום מן המתקיים]

רש"י נב: - נה.

לרש"י - מי פירות אין מחמיצין, ומסקנת גמ' לכו"ע הוי נוקשה,

מרבה במעשרות מקלקל דהמיותר טבל כשאר תבואה שבכרי

מחשבה: רש"י - נותן עיניו וא"צ הפרשה או דיבור, ל"ב דרש"י - בעי דיבור

גמ' נה: - נח:

חייב על לישת, עריכת, קיטוף, אפיית חמץ [לא תעשה, לא תאפה חמץ - יצא מהכלל להקיש - כל מעשה יחידי בפנ"ע (מחמץ אחר מחמץ (רש"י = המסייעין בחימוץ) חייב)]

שעיר נחשון לא בעי צפון [שעה מדורות לא ילפינן]

אין איסור הטלת מום בבכור - בבעל מום לרבנן דר"מ [אזהרה רק בתמים תהיה לרצון], בע"מ מעיקרא לכו"ע, פסולי המוקדשין אחר פדיון

הנחת שאור ע"ג עיסה ונתחמץ חייב (לרש"י - על הנחה בעלמא)

ב' לשונות ברבא אי נצלה בשבת שיעור כגרוגרת ע"י צירוף ב' או ג' מקומות

מחמץ את הפסולה פטור [אשר תקריבו לה], וספק במחמץ ← יצא ← מחמץ אולי חייב דלא נפסל (רש"י - דלאו קדושה גמורה היא)

ספק בחימץ הקומץ בראש המזבח אם זה כבר לאחר "אשר תקריבו"

אשר תקריבו - איסור חימוץ לר"ע למנחת נסכים (מגבלה במים) אבל לא על לחם הפנים דמידת יבש לא נתקדשה

לריה"ג - ללחם הפנים (לרש"י - אבל לא למנחת נסכים)

לר' יאשי' ולריה"ג - מדת הלח נמשחת מבפנים ומבחוץ, מדת יבש מבפנים לבד [אותם]

ר' יונתן - לח מבפנים לבד, יבש = חול [תאפינה ביכורים לה' - לה' אחר שנאפו]

ר"ע - לח מבפנים ומבחוץ, יבש = חול

ממנו לאישים (רש"י - וכבר עלו) בבל תקטירו - אפי' שתי הלחם ולחם הפנים, לר"ע אף חטאת עוף ולוג שמן של מצורע [כל ששמו קרבן] ור"א חולק

על הכבש - ר' יוחנן - חייב [ואל המזבח לא יעלו]

ר' אלעזר - פטור [אותם - דוקא שאור (שתי הלחם) ודבש (ביכורים) הוי כבש כמזבח]

לאביי - אפי' חצי זית [כל - ויש הקטרה פחות מכזית] אפי' עירוב בהיתר (רש"י - ולא מינכר) [כי כל]

לרבא - אפי' חצי קומץ [כל - והקטרה בעי כזית] אפי' עירוב (לרש"י - לא מינכר) [כי כל]

המעלה שאור ודבש אמזבח - רבא - לוקה ד' (לרש"י - עירבן)
אביי - הוי לאו שבכללות - לל"ק לקי (לרש"י ב'), לל"ב לא לקי (לרש"י - כלל, לשטמ"ק - על עירובן)
אין מתנדבין שתי הלחם [לא יחיד - יקריבן, ולא ציבור - אותם], מנחת שעורים [והבאת וכו' מאלה]

רש"י נו. - נח:

ר"פ - לרש"י - ערך חברו ואפה הוא חייב תרתי דאפייה גמר עריכה
ר"ש בברייתא - יכול להטיל מום בבכור שאחזו דם ולשחוט עליו - לרש"י - דאינו מתכוין מותר
בכורים טעונין ק' שלמים (ירושלמי), אבל אין זקוקין לבא יחד
אשם לא שייך ללוג מצורע לענין ממנו לאישים דיכול להביאו עד י' ימים
איסורין מפורשין בפסוק, והוי ב' שמות - הלאו קאי על כאו"א
לרש"י - לל"ק דאביי - קרבן פסח חי לקי משום כי אם צלי אש

גמ' נט. - סג:

מנחת נסכים אין לבונה, אין הגשה
לחם הפנים - אין שמן, אין כלי (לרש"י - ללוש), אין הגשה
שתי הלחם - אין שמן ואין לבונה, לישא בחוץ שלא בכלי שרת, אין הגשה
שתי הלחם והעומר - מתירין חדש, תנופה, באין מתבואת א"י מן החדש, קבוע להן זמן - משא"כ שאר
מנחות
אין הגשה ללוג שמן מצורע, ביכורים, (לחמי תודה), ולר"ש מנחת כהנים וחביתין
מנחת חוטא - לאו על נתינת שמן ולבונה, שמן פוסל, לבונה אינו פוסל ביכול ללקט וליקט [כי
"חטאת"]
חישב חוץ לזמנו, למקומו לפני שליקט לבונה - פסול ואין כרת [לרש"י - "חטאת", בידו לא הוי דיחוי]
משהו שמן על כזית מנחת חוטא - לל"ק פוסל [לא ישים - כל שהוא], לל"ב ספק [אולי שימה
כנתינה]
כזית לבונה על משהו מנחת חוטא - פוסל [לא יתן עליה (ריבוי אחר ריבוי למעט)]
כלי שמן ע"ג כלי מנחת חוטא כשרה [עליה]
מצות תנופה - לוג ואשם מצורע (בדיעבד אפי' כ"א בפנ"ע), ביכורים לראב"י ור"י, אימורין וחזה ושוק
דשלמים, שתי הלחם וכבשים, מנחת העומר ומנחת קנאות (לפני הגשה), (לחמי תודה ונזיר)
שלמי יחיד - סמיכה ותנופה שחוטה, שלמי ציבור - תנופה חיים ושחוטין (רבי - כמות שהן, חכמים -
רק חזה ושוק), אשם מצורע - סמיכה ותנופה חי
כהן מביא מבית מטבחיים אימורין ע"ג חזה ושוק, כהן המניף - חזה ושוק למעלה,
כהן המקטיר - אימורין למעלה
תנופת שתי הלחם - ת"ק - לחם למעלה, ר' יוסי בן המשולם - כבשים למעלה,
ר' חנינא בן חכניאי - לחם בין ירכותיהן, רבי - זה בצד זה
קרבן של ה' בנ"א - א' מניף, אשה ומשלח קרבנותיו - כהן מניף
ריה"ג - מרחשת - יש לה כיסוי, מחבת - אין
ר' חנינא ב"ג - מרחשת עמוקה - רכין, מחבת - צפה - קשין
"הרי עלי מרחשת" (ולא "במרחשת")
ב"ה - על שם הכלי (רש"י - ינדב כלי שרת)
ב"ש - יהא מונח - אולי ע"ש מעשיהן (רש"י - מנחת מרחשת)
"מאפה תנור" - הכל חלות או ריקקין [ר"י - קרבן א' (בדיעבד כשר), ריב"ז - היקש לבלולה וחריבה
(בדיעבד פסול)], לר"ש - אף [קרבן] ונאמר חלות וריקקין]
לר"י מותר על כופח [תנור תנור], לר"ש צריך להקדיש הסולת לשם תנור [תנור תנור]

רש"י נט. - סב:

שמך במנחות נלמד ממנחת סולת [נפש - כל מנחת יחיד]

נתינה = כזית - לרש"י - דכ' שם אכילה

תנופה בכ"מ בעזרה

תנופת ביכורים - לרש"י - עיקר תנופה בבעלים ולא איכפת חציצה לתנופת כהן

הולכה והבאה לרש"י - בכל תנופות [ממילואים - אשר הונף ואשר הורם]

גמירי ב' סמיכות בציבור - פר העלם דבר ושעיר המשתלח

פ"ו רבי ישמעאל

גמ' סג: - סז:

ר' ישמעאל - עומר בא מחמש סאין שעורים [כך משובח]

בשבת משלש [מוטב שירבה בהרקה ולא ירבה מלאכות הרבה - בדאפשר לא טרחין בשבת]

חכמים - תמיד שלש [כך סולת מובחר]

לר"ח סגן הכהנים בשבת - באדם, מגל, קופה א' ולא ג' [בדאפשר לא טרחין בדאתעביד צורך גבוה]

רבה - שחט כחושה לחטאת ציבור - יביא שמינה וישחט אפי' בשבת ואולי ר' אמי חולק

שחט ב' חטאות טובות - לוקה על השני ואפי' נתכפר בשנייה

נמצאת הראשון אח"כ כחושה - לל"ק חייב [בתר מחשבה אזלינן],

לל"ב לרבה חייב, לרבה פטור [בתר מעשיו - כמצולת דגים עם תינוק - אפי' אי לא ידע שתינוק

טבע]

חולה שצריך ב' גרוגרות - עדיף לקצור עוקץ א' של ג' מב' עוקצים של א' [ממעט בקצירה]

עומר לכתחלה מן הקרוב לירושלים [כרמל - רך (לבי ר' ישמעאל - כרמל = כר מלא - מבושל), אין

מעבירין על המצות]

{ כל זמן שעוסקין בעבודה אין נמסרין בידכם, נעץ חזיר צפרניו בחומה ונזדעזעה א"י ד' מאות פרסה, ארור שיגדל חזיר ושלמד בנו חכמת יוונית; מרדכי נקרא פתחיה שפותח דברים ודורשן וכולל לשונות ("בלשן"); ויכוח ריב"ז וזקן בייתוסי על ממחרת השבת }

ספירת העומר לא ממחרת השבת כפשוטו [חמשים יום - ולא שבועות, תספר לך - תלוי' בב"ד, כמנין

ימי החודש (ה' משולם - יובל) - ניכר וקבוע מאימתי (לרש"י - להתחיל), כשתי הלחם - בתחלת

הרגל, ג"ש שבת משבועות - תחלת רגל, נ' יום ולא יותר, אל"ה איזה "שבת" בשנה מדובר?,

ששת ימים תאכל מצות מן החדש]

אביי, בי רב אשי - מצוה למנות ימים ושבועות, אמימר - רק ימים [רק זכר למקדש]

קלי - ר"מ - מהבהבין השבלים באש, חכמים - חובטין ונותנים באבוב של נחושת מנוקב

אח"כ שטיחה, טחון עב, י"ג נפה

סולת הנותר - לת"ק נפדה וחייב בחלה [פטור הקדש רק בשעת גלגול]

ופטור ממעשר [דגנך ולא דיגון הקדש]

לר"ע - וחייב אף במעשר [מעות הקדש רק בצורך להם והשאר לא קידש]

מירוח עכו"ם -

ר"מ ור"י - חייב [רש"י - אין קנין להפקיע, דגנך דגנך - מיעוט אחר מיעוט לרבות]

ר' יוסי ור"ש - פטור מדאור' וחייב מדרבנן [רבא - משום בעלי כיסין (רש"י - יאמרו הלוקח מישראל

פטור, יקנוהו לגוי למירוח ומפקע ממעשר)]

רבא - וכן מח' בגלגול עכו"ם [ראשית ראשית מתרומה] (ואין גזירה דאפשר ליפטור בהיתר (פחות

משיעור))

לר"פ ולרבינא - לכו"ע פטור [עריסותיכם]

רש"י סז. - סז:

לרש"י - שההפריש לפדיון חמור אסור בגיזה

לרש"י - תרומת חו"ל בטל ברוב

הכנסת תבואה במוץ - כעין מאכל בהמה שפטור ממעשר, במוץ שלא יראה פני הבית

מכניס תבואה במוץ - לרש"י - אכילת קבע אסור מדרבנן

לרש"י - רק טבל טמא אסור בהנאה

גמ' סז: - עב:

סוגיא דחדש:

שוקי ירושלים מלא קלי משקרב העומר -

ר"י - דאין גזירה שמא יאכל [רבה - זכור הוא דנקטף ונטחן ביד, ורקידה על גבי נפה;

אביי - דבדילין מחדש כל השנה; לרב אשי (בדותא) - קמח קלי לא ראוין לאכילה]

ר"מ - שלא ברצון חכמים [שמא יאכל קודם] (רש"י עא. - דעסיק ב' טובא, ולא היה מקום פסידא - משא"כ ביריחו)

עומר מתיר חדש בזמן ביהמ"ק [עד הביאכם (לרב ושמואל לעיכובא, לר' יוחנן ור"ל למצוה והלאו פקע

משהאיר לת"ק)]

ורחוקים מותרין מחצות [אין ב"ד מתעצלין]

משחרב ביהמ"ק - רב ושמואל - משהאיר המזרח (רש"י נץ) [עד עצם היום הזה]

ור' יוחנן בן זכאי תיקן עד הערב [כשיבנה יטעו]

לר"י ולר' יוחנן ב"ז (לרנב"י לר' יוחנן ור"ל) - מסוף היום [עד עיצומו של יום - ועד בכלל]

חדש בחו"ל:

ר"פ ור' הונא בדר"י - מותר אור ל"ז [חדש בחו"ל דרבנן ולא חיישינן לספיקא דיומא]

רבנן דבי רב אשי - יום י"ז [דאור', ומספק אין תקנת ריב"ז]

אבוה דרבינא - אור ל"ח [דאור' וכר"י לכן חיישי לספיקא דיומא]

מנחות וביכורים (רש"י - של דגן) קודם העומר פסול

קודם שתי הלחם בדיעבד כשר [הותר מכללו להדיוט]

ספק אם השרישו באייר ועבר שתי הלחם ואח"כ עומר אם מותר למזבח

השרשת פירות האילן לפני שתי הלחם להביא ביכורים - ספק אי בתר הנצת/חנטת עלה

ספק בזרע חטים של חדש ולא השרישו בשעת העומר אם הוי כמונח בכד או בטל לקרקע (ונ"מ לאונאה, שבועה)

חטים שבגללי בהמה - לטומאת אוכלין תלוי אם לקטן

זרעינהו - ספק אי הגידולין כשרים למנחות

הוציין שבגללים (לא רך כבשר, ולא קשה כעצמות) ספק אי הוי "כלי גללים"

ספק בחיטים שירדו בעבים (לרש"י - שתו ובלעו ספינה) אם מותר לשתי הלחם [אי הוי ממושבותיכם]

הביאה שליש (רש"י - גמר פרי) - עקרה - עומר/עישור - שתלה - הוסיפה:

ספק אי אזלינן בתר העיקר אף לקולא

ואת"ל לא, ספק אי צריך לעשר העיקר שוב

עציץ שאינו נקוב ונקבו - מעשרין מהעיקר על התוספת [חדא זריעה היא] (רש"י - את"ל דלא אזלינן בתר העיקר)

מירוח - שתל שיבולת וקרא עליה שם תרומה במחובר - ספק - אולי פקע "טבל"

אורו ודוחן פטורין מחלה ומחדש [לחם לחם ממצה דצריך באין לידי חימוץ]

תבואה, קמח, בציקות מצטרפין לשיעור לחדש, חמץ, מע"ש חוץ לירושלים, טומאת אוכלין (אבל לא קליפות שעורין יבשות [רש"י - לא הוי שומר])

עומר מתיר בהשרישה [אביב, חרמש, קמה: מתירין אפי' פחות מהן; אשר תזרע בשדה]

ומח' ר' יונה ור' יוסי בר זבדא אי קודם לקצירה או הבאה

אסור לקצור ה' מינין [ראשית ראשית מחלה] קודם קצירת העומר (לג' שלנו - קודם הבאת העומר)
[ראשית קצירכם]

חוץ מבית השלחין שבעמקים [רש"י - משום הפסד, רעות ופסול לעומר [וקצרתם את קצירה]],
לשחת: ר"י - כשהתחיל לפני שלישי - לתת לבהמה, ממשיך

ר"מ - מתחיל לפני שלישי אפי' לתת לאדם (קליות) אבל לא לאחר שלישי

חכמים דר"מ - אפי' לפני שלישי קצירה היא ואסור

ר"ש - מותר לכתחלה (רש"י - לבהמה) אחר שלישי [רש"י - לשחת = "קצירה"]

ר"ע - לפני שלישי לאדם מותר, לאחר שלישי - לשמואל אסור, לר' יוחנן מותר

(ונו"מ להחשב הפסק (בלא חרש) לחייב ב' פאות או הו"ל כתחלת קצירה)

לנטיעות [רש"י - שלא יפסדו, משום כלאים], משום מצוה [קצירכם]

(ומ"מ אין גודשין, ומניחם בצבתים בלי קישור)

בדיעבד קצירת העומר כשרה מן העומרין, היבש, מן הרחוק,

ביום או מאתמול לרבי [תקריב], וראבר"ש חולק [קצירה מצוה דא"א חוץ לזמנו דאל"ה לא היה

דוחה שבת (וחביבה מצוה בשעתה דוקא בהקטרה שכבר דחתה שחיטה את השבת)]

עומר דוחה שבת וטומאה [תקריב, מועדי ה']

לרבי אין קצירה דוחה שבת [אפשר מע"ש]

לרבי שתי הלחם מקודש בתנור לענין לינה, ובשחיטה לאקבועי (רש"י - מלשנותן לזבח אחר)

רש"י סט: - עב.

כלי גללים - רש"י שבת - שיש, כאן - גללי בהמה; כלי אדמה - לרש"י - שחיקת אבנים

ביצת נבלת עוף טהור - חציו בחוץ טהור - לרש"י דלא נחשב בשר כשאכלו אבראי

לרבי נטמאת מנחת העומר - לכתחלה יקצור ויעשה אחרת [לג' רש"י שלנו - שלא יאמרו מותר ביחיד]

פ"ז ואלו מנחות נקמצות

גמ' עג. - עו:

אכילת כהנים - מנחת חטים [וזאת תורת המנחה], מנחת שעורים [לרבנן - מדנקמצת, לר"ש - וכל
מנחה בלולה בשמן וחרבה - אם אינו ענין, לכל מנחתם]

הכהנים אין חולקין אפי' מחבת כנגד מחבת (רש"י כתי"י - וכן לא שלמים כנגד שלמים (רש"י שלנו - שלמים כנגד
תודה))

ריה"ג - גוי מביא שלמים וכו' [איש איש - לכל נדריהם ולכל נדבותם] חוץ מלהיות נזיר,

ולתי"א בגמ' חוץ מיין [לרש"י כתי"י - בלי קרבן] [אזרח]

ר"ע, רב הונא - רק עולות ונסכיו (לרש"י שלנו - ומנחתן כליל) [לעולה, סברא - לבו לשמים]

לר"ש מנחת חוטא של כהנים נקמצת [והיתה לכהן כמנחה - כמנחת חוטא דישאל,

לרש"י שלנו - כליל תהיה (נדבתו) לא תאכל (חובתו - אבל כן נקמצת)]

ר"ש - וקומץ קרב בפנ"ע ושיריים קריבים בפנ"ע

ראבר"ש - שיריים מתפזרין - לרש"י כתי"י - אבית הדשן דלמטה (רש"י בתוס' - בחוץ, רש"י כתי"י - בעזרה,

ורש"י שלנו - אצל הכבש) [לא תאכל - הוקש לנדבתו - לאכילה ולא להקרבה]

כהן שאכל אימורין חייב משום לאו דזרות ולא דכליל תהיה

כולן למזבח: מנחת כהנים ומנחת נסכים ולשמואל מתנדב יין (איתותב), ולאביי (זבחים צא:) מתנדב
שמן, מתנדב לבונה, עצים

כולן לכהנים לאכילה: לחם הפנים ושתי הלחם אפי' באין בפנ"ע למשנתנו

מנחות בעי שמן בכלי קודם לסולת, בלילה (רבי - כשהן חלות פתיתין (והדר ב' בתוספתא), חכמים -
כשהן סולת) (אבל לא ברכיקין אלא משיחה), ויציקה על הפתיתין (אבל לא במנחת מאפה)

משיחת ריקיין - ר"ש - כמין "כי" והשיריים לכהנים, לת"ק דברייתות - על פני כולו -
בבא עם החלות - השיריים מחזיר לחלות (לבליה),
בבא בפנ"ע - חוזר ומושחן עד שנגמר

אין פתיחה בשתי הלחם, ובלחם הפנים, ובמנחת כהנים לר"ש

פתיחה: ת"ק - לד', מנחת כהנים - קופל ולא משבר, חביתין - קופל לב'
ר"ש - פתיחה לכזיתים (לפי' א' ברש"י שלנו - ולא פחות, לפי' א' - י' חלות ו = כזית)
תדב"ר ישמעאל - מחזירין לסלתן

ברכת המוציא על חביצא (לרש"י כת"י - תבשיל)

רב יוסף - דוקא ביש פירורין כזית, או כשעירס הפירורין ביחד, או באו מלחם גדול שעדיין בעין
רב ששת - אפי' פחותין מכזית בדאיכא צורתא דנהמא

300 שיפה, 500 בעיטה - ת"ק - בחיטין, ר' יוסי - בבצק

לחם הפנים וחביתין - י"ב חלות,

חלות תודה ונזירות - י' חלות (לשמואל כת"ק דברייתא - בדיעבד א' מכל מין כשר)
שאר מנחות (רש"י כת"י - אפי' מנחת סולת) - ר"י - י', ר"מ - י"ב, פחות או יותר כשר

לעומר י"ג נפה [רש"י שלנו - הללמ"ס], שתי הלחם - י"ב,
לחם הפנים - לת"ק י"א, לר"ש כל צרכה

רש"י עג. - עו:

מתנת שמן מצורע - לרש"י - על הפרוכת

פי יווני - רש"י כת"י - ט', רש"י חומש - ג

שהחיינו על קרבן מנחה - רש"י שלנו - לא הקריב כהן זה מימיו, מנחה חדשה כעומר
רש"י כת"י - לא הביא שנה זו, ישראל שלא הביא מימיו

פסול ריבוי/מיעוט עשרון - רש"י כת"י - הו"ל קומץ חסר ביחס לעשרון, מנחה חסרה
ל"ב - גזה"כ - שלשה עשרונים לפר וכו'

פ"ח התודה היתה באה

גמ' עו: - עט:

לחמי תודה - איפה לחמץ (= עשרון לחלה = קב ירושלמי לחלה) [ג"ש לחם לחם משתי הלחם,
תביאו (בשתי הלחם)]

ואיפה לג' מיני מצה (1/3 עשרון מדברית = קב ירושלמי לחלה) [על חלת לחם חמץ - כנגדם הבא
מצה]

תרומת לחמי תודה - מן המחובר (רש"י כת"י - כולן בכלי א', רש"י שלנו - המ' חלות שלם) [ממנו],
לא פרוס [אחד], מכל מין [מכל קרבן], ספק אי חייבין מיתה וחומש ואי מדמעת

לא ינתח בשר קודם שינטל אימורים [ירים ממנו]

למילואים - ג' מיני מצה, לשלמי נזיר - רק חלה ורקיק

כה"ג המתקרב לעבודה ולא עבד כשהיה הדיוט מביא ג' עשרונים (רש"י שלנו - לתחלת עבודה, מינוי לכה"ג,
שנמשח לכה"ג; רש"י כת"י - לעבודת הדיוט, לעבודת כה"ג, לחביתין)

שחט על פ' חלות - חזקיה - קדשו מ', ר' יוחנן - לא קדשו [מח' אי כוון לאחריות או לקרבן גדול, אי
כלי שרת או סכין (גרוע/אלימא) מקדש שלא מדעת מה שראוי]

שחיטה לא מקדש הלחם: (1) כשהלחם חוץ לחומה (ר' יוחנן - דבית פאגי (רש"י שלנו - הר הבית, רש"י כת"י
- ירושלים), ר"ל - דעזרה [על - בסמוך]), (2) כשלא קרמו פני כולן,
(3) שחט שלא לשמן, (4) נמצאת טריפה, (5) בע"מ ואף דוקין שבעין לר' יהושע לר"מ,
(6) חוץ למקומו לר' יהושע (ור"א הודה) לר"י (ור"מ חולק)

שחיטת זבחים חוץ לזמנו - אם עלתה לא תרד, חוץ למקומו - לרבא תרד, לרבה לא תרד (ב' לשונות אי הדר ב')

נמצא זבח פסול - אם יש זבח אחר זכו יקריב המנחת נסכים עמו [לב ב"ד מתנה (בקרבת ציבור)] אבל אם אין זבח זכו גזרה יאמרו דמותר לשנות הנסכים

רב חסדא - אסור לשנות שמן למנחה אחרת [דגופה דמנחה הוא - וא"א להתנות]

לר"ש תמידים שניתתו אין נפדין תמידים [יש תקנה - לקיץ הזבח, לרעה - ולא התנו]

רש"י עז. - עט:

אונאת שתות אין המוכר יכול לחזור [שיהא ללוקח מה לאכול]

מח' אי הוי היקש מהיקש בהימנו ודבר אחר - רש"י - דאינו מלמד מה שהוא לומד בהיקש, דיליף לההוא קרבן עצמו, רש"י כת"י - דילפינן מהיקש וגם ממה שכ' בגופיה (לרש"י זבחים - ג"ש)

לגי' פי' רש"י שלנו רבוכה = חלוט בשמן, רש"י נג. - במים רותחין

לרש"י כת"י - דצריך מנחת חינוך לעבודת כה"ג ביר"כ

שחיטת חוץ לזמנו קידש הלחם - רש"י שלנו - פסול לאחר שחיטה, רש"י כת"י - פסולו בקודש

ב' לשונות ברש"י אם איל המילואים הוי קרבן יחיד או קרבן ציבור

שחיטת הזבח (וזריקה) (וגם העומד ליזרק ונשפך) (לראבר"ש) מקדש הנסכים [זבח ונסכים] - לרש"י - ליפסל בלינה וביוצא

גמ' עט: - פג:

תודות שאינן טעונות לחם: (1) ולד תודת נדבה, (2) תמורה, (3) הפריש לאבודה או (4) לאחריות או (5) לר' יוחנן ולד של תודת חובה (רש"י כת"י - הרי עלי, ד' צריכין להודות) רק הקרב ראשון בעי לחם [ר' יוחנן - מתכפר בשבח הקדש (ושמואל חולק)]

הפריש לאבודה שהפריש לאבודה -

לרבה - נתכפר בראשונה, גם השלישית טעונה לחם [רש"י שלנו - מרבה בתודות, רש"י כת"י - דחליפי שניה הוא ושניה לא קרבה], נתכפר בשלישית, הראשונה טעונה לחם

לאביי - תמיד לאחר כפרה אין לחם. וכן מח' לענין רעייה בחטאות - לאביי תמיד מתות

ב' צדדים בגמ' במקדיש מעוברת לתודת נדבה אם הולד תודה בפנ"ע [אם שיר משוייר - לאו ירך אמו] ושניהם טעונים לחם או רק שבח הקדש ואינו טעון לחם

מעו' לחמי תודה שנתתו - אין מביא בהן תודה [תודה לא איקרי לחם]

"תודה עלי מחולין ולחמה ממע"ש" - יביא אף לחם מחולין [כבר נתחייב בלחם - ואינו בא אלא מחולין]

"תודה ממעשר ולחם מחולין" - כשר [רש"י שלנו - לא גריר דלא הביא כעיקר מצותה, (גמ' - כאומר לפטור תודת פלוני)]

רש"י (לשטמ"ק) - לחם ממעשר ואם מחולין תע"ב

הרי עלי לחמי תודה - מביא תודה ולחמה [סוף מילתא נקט]

"תודה בלי לחם" לב"ש יביא לחם [תפוס לשון ראשון], לב"ה פטור [נדר ופתרון עמו (רש"י - חזר מתודתו תכ"ד, ל"ב דרש"י שלנו - סבור הייתי שמותר)]

לא יביא לחמי תודה מחיטי מע"ש [כשלמים דאין גופן מעשר], ממעות מע"ש יביא, מחיטין הלקוחות ממעות מע"ש - לר' ירמ' יביא, לר' זירא לא [כשלמים - אין מין מע"ש]

המתפס מעות מע"ש לשלמים -

לר"י דממון הדיוט - חל (והפודה בעי ב' חומשין)

לר"מ - לר' יוחנן - חל [דמעשר קרב/קרי שלמים]

ר' אלעזר, ר' אמי - לא חל [לא אלימי קדושת שלמים לחול אקודשת מע"ש]

לוקח חיה לבשר תאווה ובהמה לשלמים ממעות מע"ש - העור יוצא לחולין

אבל איפכא - העור עדיין בקדושת מע"ש [לרש"י כת"י - אין דרך מקח בכך]
כל חובה - רק מחולין [היקש צאן ובקר לזובחת פסח נ"א - פסח כפסח מצרים דלא היה מע"ש [דנין משא"א, ועבדת]], ר"ע - זאת התורה ולחטאת [פר יו"כ משלו]
נסכים תמיד מחולין (רש"י שלנו - אפי' ה"ז זבח ונסכים) [לרש"י כת"י - דכליל]

רש"י פ. - פא.

רש"י כת"י - זו תודה וזו לחמה - אבדה התודה אבדה הלחם [לחם גלל תודה]
תנופת תרומת לחמי תודה עם חזה ושוק
הקדיש מ' מתוך פ' לא הוי חולין לעזרה -
רש"י שלנו - דאלו שהכניס ליחשבינהו מ' דקדשו,
רש"י כת"י - לאחריות = צורך גבוה אע"ג דהן חולין,
ג' ברש"י כת"י אצלינו - לאחריות - כל פ' קדשי

פ"ט כל קרבנות הציבור

גמ' פג : - פז.

תנא דברייתא - עומר, ושתי הלחם (וכן לר' נתן ור"ע) אפי' מישן בדיעבד,
ר' יוסי בר"י - אפי' מחו"ל [דחדש חו"ל דאו' לכן מקריבין] - דלא כמשנתנו
ביכורים מתמרים שבהרים ופירות שבעמקים ומעציץ ומספינה -
עולא ור' יוחנן - לא קידש [מארצך], רב אחא בר הונא ור"ל - קידש [ככחוש בקדשים]
שתי הלחם קודם לכל המנחות (לרש"י שלנו אף מנחת קנאות, לרש"י כת"י - מנחת קנאות באה אחר העומר), לכל הביכורים, לנסכים
לכתחלה אין מביאין (לרש"י - עומר ושתי הלחם) מבית הזבלים, השלחים, האילן
למשנתנו צריך נרה שנה ראשונה, ובשנה זורעה בלי חרישה (רש"י כת"י - אלא בשעת זריעה), לברייתא א'
צריך עוד חרישה בשנה
ספק אי לוקה משום מקדיש בע"מ (1) בסולת שהתליעה (ספק אי רוב החיטין או רוב הסאין) (רש"י - או שעלה בו אבק קמח [תמימים יהיו לכם ולמנחתם]), (2) בעץ שהתליע, (3) בשמן מזית שלא הביא שלישי (לרש"י לר"ש ברבי), (4) שרוי, (5) כבוש, (6) שלוק, (7) ביין שיש קמחים לריבוי (ושאר פסולים) [תמימים וכו' ונסכיהם]
{ חכמה בתקוע דרגילין בשמן זית, שמן כמעין בחלקו של אשר (גוש חלב) }
למנורה שמן זית זך כתית - הראשון שיוצא בסלים לפני שטוענו -
למשנתנו ולר"י אחר שכותש, לברייתא אחר שטחן
ולמנחות אפי' אחר שטוענו [זך כתית למאור, חסה התורה על ממון]
לר"י מסנגים השמן סביבות דופני הסל וטוענים באבנים [רש"י - בלי שמרים]
{ שלחן ומנורה לא לאכילה/לאורה אני צריך, נר מערבי עדות שהשכינה שורה בישראל }
נסכים מיין ישן מדאשתקד - לחכמים כשר, לרבי לכתחלה פסול [יין כי יתאדם],
מיין מתוק, מבושל, מעושן פסול, בדיעבד לרבינא לרש"י פסול, לרב אשי פסול,
מתוק מחמת השמש כשר, מאליו - פסול
יין מענבים הסמוכים לקרקע, מכרמים שחפרו פעמיים, בחביות בינוניות, מאמצע החבית
{ שומרי ירושלים : "כי בחר ה' בציון", בחורבנו - "אתה תקום תרחם ציון", "בונה ירושלים ה'" }

רש"י פד. - פז.

רש"י שלנו - לר' יוחנן מקריבין עומר מכרמל אע"פ שאינו ביכורים (איתותב)

לרש"י - משומר בשביעית מותר באכילה

לרש"י - כלי חרס כארץ וא"צ לינקב, בשל עץ - לרש"י - צריך לינקב

מנר מערבי היה מדליק ומסיים -

רש"י כת"י - מדליק תחלה ומסיים ההטבה ואוחז הישנה בידו עד שהטיב ומדליקה, ואח"כ מדליק ממנה השאר

יין מתוק - ל"ב דרש"י - תירוש

פ"י שתי מדות

גמ' פז: - צ:

מדות יבש במקדש -

ר"מ - עשרון כשהוא גדוש, עשרון מחוק לחביתין, חצי עשרון מחוק לחביתין [גזה"כ עשרון עשרון, רש"י - גמרא]

חכמים - רק עשרון א' מחוק [ועשרון אחד לכבש] וחצי מחוק

חילוק חלות חביתין (לרש"י - כשהוא עיסה) ביד

קידוש קומץ (לרש"י - לבונה בלי חביתין) בשלחן מקדש עד גובה ט"ו טפח ליפסל (לרש"י - בטב"י, בלינה, ביוצא) ולא ליקרב

ז' מדות לח [גמירין] - 1) הין (שמן המשחה), 2) 3) $\frac{1}{3}$, 4) (שמן ויין),
5) לוג (מנחה), 6) (מי סוטה, תודה) (לרבוכה לחלות), מנורה,
7) (מי מצורע, לר"י מי סוטה, שמן לנזיר, לכל חלת חביתין)
ר"א ב"ר צדוק - שנתות בהין, ר"ש - לא היה הין אלא לוג ומחצה (חביתין)
מח' ר"י ור"מ - ר' יוחנן - אי בירוצי מדות נתקדשו או לא,
אביי - אם מותר להותיר על מלא או לא

נר שכבתה (רש"י שלנו - בלילה) מדשן הפתילה והשמן [רש"י שלנו - ה"ל כדשן (כמו הפתילה), רש"י כת"י - דנתמלא דשן מהפתילה] ונותן חצי לוג ומדליקה

מח' תנאים אם מנורה של פרקים (נרות דקות ויכול לכופפן, ל"ב דרש"י שלנו - כסוי מלמעלה (טס) שאפשר לסלקו), או שיכול לפרק כל הנרות דאינן מן הככר (ר' נחמי' ור' יהושע ב"ק)

חכמים - לוג לכל עשרון של מנחה, ר' נחמי' וראב"י - לוג א' עד ס' עשרון

מותר לערב יין נסכים של ב' קרבנות אחר שהוקטרה המנחה, אבל לא לפני [אטו עירוב המנחות [והקטירן - כ"א בפנ"ע לכתחלה]]

אא"כ נתערבו סלת ושמן מנחות שבלילתן שוה או נתערבו אין בלילתן שוה לאחר שנבללו בנפרד

כבש הבא עם העומר - ב' עשרונות ומ"מ רק לוג א' שמן ויין

ר' יוחנן - אשם מצורע ששחטו שלא לשמו (רש"י כת"י - כגון לשם אשם אחר) או לא נתן לבהונות עדיין טעון נסכים

אביי - וכן כבש העומר טעון ב' עשרונות, ותמיד טעון גזירין בשלא לשמו, ורבא חולק [חזו לעולת נדבה]

בירוצי לח קודש, יבש - ת"ק - בירוציהן חול [לא נמשחה מבחוץ (בשפתה)], ר"ע - כולו חול,
ר' יוסי - לח ויבש נמשחו מבפנים ולא מבחוץ אלא שבלח נעקר הבירוצין מתוכו כלי שרת מקדשין שלא מדעת, שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול]

מותר נסכים לקיץ המזבח - ר' חייא בר יוסף - בירוצי מדות (כשאינן זבח אחר)
ר' יוחנן - הקדש קיבל יותר ממה שקיבל עליו המוכר בשעת פסיקא דיד הקדש על העליונה

רש"י פט. - צ.

הדלקה כשרה מערב עד בוקר - רש"י שלנו - אחר תמיד בין הערבים, רש"י כת"י - אחר שקיעה

רש"י כת"י - מח' בגמ' אם מותר לתת בנר יותר מחצי לוג או לא
מעות קונות בהקדש לפסיקא לסולת למנחות לכל השנה

גמ' צ: - צד.

טעונין נסכים - עולות בהמה ושלמים ותודה, וחטאתו ואשמו של מצורע
נסכי עגל כשור, רחלה (כבשה בת ב' שנים) ככבש
פלגס (כבש תוך חודש י"ג) לר' יוחנן דבריה היא - כאיל,
לבר פדא דספק הוא - מתנה אם איל או כבש (לרש"י - השאר לנדבה)
גמ' חולין - ואם יש גם צד דבריה הוא - אז מתנה דכולה לנדבה
סמיכה בקרבן ציבור - פר העלם דבר, לר"י - שעיר המשתלח [כהנים מתכפרים בו (ולא בוידוי הפר) על
שאר עבירות והויין בעלים], לר"ש - שעירי ע"ז
סמיכה בכל קרבן יחיד חוץ: 1) מבכור, 2) מעשר, 3) פסח, 4) רש"י שלנו - לר"ש שעיר נחשון,
5) לר"י יורש, 6) קרבן חבירו, 7) גוי, 8) חש"י, 9) סומא, 10) שליח, 11) עבד, 12) נשים
סמיכה בקרבן שותפין ע"י כולן, ולתי' א' בגמ' ר"י חולק (רש"י - א' לכולם, רש"י מס' תמורה - אין סמיכה),
ותנופה ע"י א' מהן
סמיכה שירי מצוה, על הראש בב' ידיים, בעזרה [תיכף שחיטה] [וסמך ושחט]
סמיכה על הצדדין, במטלית (רש"י כת"י - כך ידו) פסולה
כה"ג שהקטיר סומך על האברים [מדרבנן - משום יקרא דכה"ג]

פי"א שתי הלחם

גמ' צד. - צו.

שתי הלחם נילושות ונאפות אחת
לחם הפנים נלושות א' א' (רש"י - בצק תוך הדפוס) ונאפות ב' ב'
לחם הפנים - ר' חנינא - כתיבה פרוצה וסניפין ע"ג ארעא
ר' יוחנן - כספינה רוקדת ומקום לבזיכין בעובי א' הדפנות, וקנים ע"ג מורשא (בצק אצל הראשין)
וסניפין מיעגל ע"ג שלחן לסמוך הלחם
לחה"פ המסולק מע"ג שלחן בשעת מסעות נפסל ביוצא [(ככל קדשים) כאשר יחנו כן יסעו]
(לרב דימי - מח' ר' יוחנן וריב"ל (איתותב))
יש סילוק מסעות בלילה
לר"א זבין ומצורעין מותרים במחנות בשעת מסעות [דוגמת פסח בטומאה - שאין טמאי מתים
משתלחים]
שתי הלחם ולחה"פ - ת"ק - לישה ועריכה בחוץ ואפייה בפנים
ר"י - הכל בפנים [מדת יבש נתקדשה (לרש"י - ואסור ביוצא)]
ר"ש - הכל בחוץ [אף התנור לא נתקדשה]
חביתין (ושאר מנחות) הכל בפנים [לרש"י - רק עשרון שלם חששו שיחיד יוצאו לחוץ], דלישה בכלי הלח
שיבלול בו עם השמן הנמדד
ונ"מ לדחיית שבת [שלא יפסל בלינה]
כל מנחה טעונה כלי (שרת) בפנים (רש"י - לישה ועריכה ואפייה) [היקש - דומיא דבישול אשם וחטאת]
שתי הלחם - ז' ד' טפחים וקרנות ד' אצבעות
לחה"פ - י' ה' ז' אצבעות וכופל לר"י 2, לר"מ 2 (דהשלחן 12 6)
לאבא שאול בזיכין על השלחן בין המערכות (כר"מ דהיה טפחיים ריוח) ולא על המערכת

רש"י צד: - צו.

סניפין מפוצלין - לרש"י - לקבל קנים
שלחן לא מקדש לבזיכין

גמ' צו: - ק:

לר' יוסי דמסגרת למעלה - אין סניפין, המסגרת פרקדן ומעמדת הלחם, ספק אי טבלא המתהפכת
מקבלת טומאה
לחכמים דמסגרתו למטה טבלא המתהפכת טמאה [השלחן "הטהור" - ועצי שיטים לא בטלי לציפוי
[לר"ל - דחשיבי, לר' יוחנן - רחמנא קרייה "עץ"]
{ כשאין ביהמ"ק קיים שולחנו מכפר }
ר"מ - אמות ביהמ"ק ו' טפחים חוץ מגובה יסוד, כניסת סובב, גובה קרן (ואולי כניסתה), מזבח הזהב
ר"י - אמות כלים ה' טפחים (ומזבח העולה ו' [בנין])
{ צורת שושן על שער מזרח - שידעו מהיכן באו, אימת מלכות; עלהו לתרופה - להתיר פה
שלמעלה/שלמטה }
רבי - ז' - ז' לחה"פ כשר [רואין העליונה כאילו אינה, וס"ל בזיכין בסמוך למערכת]

כלי המקדש מחצי היכל ולפנים

ארון צפון ודרום מונח [בדיו בולטין]

שלחנות ומנורות - רבי ומשנתנו - מזרח ומערב, ראבר"ש - צפון ודרום
ר' אלעזר בן שמוע - על כולם (רש"י - פעם זה פעם זה) מסדרין ומדליקין
ר' יוסי ב"ר יהודה - על של משה

{ ת"ח ששכח תלמודו; ביטולה של תורה זהו יסודה, ת"ח שסרח אין מבזין אותו בפרהסיא,
המשכח מתלמודו עובר בלאוין, המשמר תורתו נשמתו משתמרת }

לחה"פ על שלחן שש/כסף באולם בכניסתו,

ועל זהב ביציאתו כשמקריב בזיכין [מעלין בקדש]

לר' יוסי מותר לסלק לחה"פ שחרית ולסדר בין הערבים [= "תמיד"]

{ לא ימוש ס"ת - לר"ש אפי' ק"ש שחרית וערבית, חכמת יונית בשעה שאינה יום ולילה,
לר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן רק ברכה, אי אתה רשאי לפטור עצמך מדב"ת; הקב"ה מסית האדם
מדרכי מיתה (גיהנם) לחיים }

סידר או הקטיר בזיכין ביום א' פסול ואין פיגול נותר וטמא

סידר הכל בא' בשבת, יחזור ויסדר בשבת הבאה

לאבוה דר' אבין כלי שרת מקדשין שלא בזמנן ליפסל בלינה ובמחוסר כיפורים (איתותב - ורק בלילה
מקדש [אין מחוסר זמן])

לרשב"ג בשם ר"ש בן הסגן אפיית שתי הלחם ולחה"פ דוחה יו"ט (ולא יו"כ)

רש"י צו: - ק:

סידור ונטילת קנים לא דוחה שבת - רש"י - דמיחזי כבונה וסותר

נר מערבי - לרבי - לרש"י - החיצון של צד מערב,

לראבר"ש - אמצעי - רש"י - פי הפתילה כלפי מערב

ביהמ"ק משופע ולצד מערב גבוה יותר

ביטולה זהו יסודה - מקבל שכר כאילו יושב ומייסדה ועוסק בה

לחה"פ נפסל בלינה לאחר זמנו שנסתלק

סידר לחם בשבת בלי בזיכין א"א לתקן דהלחם יפסל בלינה אחר השבת ראשונה
(לג' שלנו - הואיל ולן בלא בזיכין)

קמיצת לילה א"א לאהדוריה - לרש"י - בשכבר נתקדש לשם קומץ

לרש"י - לינה על השלחן - ח' ימים

צ"ק ברש"י - למחרת הקידוש אם לך עליו ז' ימים כבר

פ"ב המנחות והנסכים

גמ' ק: - קד:

אין פדיון לקדושת הגוף חוץ מבהמה בע"מ

שמואל - קדושת דמים טהורים נפדין חוץ מעצים בלי תולעת, לבונה, כלי שרת, תמימים [מדרבנן - דלא שכיחי]

לרב כהנא, ל"ק דר' אושעיא, ר' אלעזר - אין נפדין חוץ ממנחת חוטא

לר"ש אין טומאת אוכלין לאיסור דוקא כשלא היתה שעת הכושר מְיָמָיו [כל האוכל אשר יאכל - לאחרים]

ועומד לפדות כפדוי = שעת הכושר, וב' תי' בגמ' אי עומד ליזרוק כזרוק [רש"י - מחוסר מעשה] משוי שעת הכושר לאשוויי אוכל או רק להפקיע קדושה למעילה

טומאת אוכלין בנותר ופרה אפי' אם עומד לשרוף כשרוף דחיבת הקודש מכשרתן

למשנתנו יכול להתחייב בקביעות כלי למנחה ("מחבת", "ב' כלים") בשעת נדרו (ולא בשעת הפרשתו [כאשר נדרת])
לר"ש לאו כלום

מניח במחבת, במרחשת בטעות - מקדש ליפסל נדבתו, וא"א לתקן

הרי עלי מנחה משעורים - רבנן - יביא מחיטים [הו"א דחזקי' - כב"ש דתפוס לשון ראשון, ר' יוחנן - באומר אילו הייתי יודע וכו' - דלא מתחרט]

חוץ: מכוונתו להתחרט, "מעדשים" [לא טעי והוי פתחו עמו], בלא אמר "מנחה"
מנחה עשרון ומחצה - לרבנן יביא א', מנחה חצי עשרון ועשרון - יביא ב'
ר"ש - פטור מכלום [אף בגמר דבריו נתפס ולא התנדב כדרך המתנדבים]

עד ס' עשרון בכלי א' [ר"י - א' פחות מציבור - מנסכי א' דסוכות בשבת, ר"ש - ראוי לבילה (סתירה ברש"י אי רק למ"ד לוג א' או לכ"ע)]

{ ואל תאמן בחיך זה הסומך על הפלטר }

אין מתנדבין יין לוג א', ב' [ככה], ה' [לא חזו למנחת נסכים]

לרבא אין קבע להקריבם יחד בנסכים ויכול להקריב ד' מה' ואידך לנדבת ציבור (רש"י)
רב אשי - יש קבע וימלא עד ו' (וספק בי"א אם ימלא עד י"ב (= ב' פרים)), וספק לאביי

ר"ע (ור"ש) - אין מתנדבין שמן [אין חובתו קרב בפנ"ע],

ר"ט - מתנדבין [ר"ט - כיון [אזרח], קז. - קרבן (לת"ק - לוג, לרבי - ג' לוגין)]

אין מנחה בשותפות [נפש]

{ מנחה (עני) נאמר בה נפש - כאילו הקריב נפשו, מלך לעני - עשה לי מן ה' מיני טיגון שאהנה ממך }

רש"י ק: - קד:

בהמה בע"מ אין פדיון אחר שחיטה בכלי שרת

לרש"י - עצים לפני שיפוי לגזירין טהורין לגמרי, אח"כ - דרבנן, חתה בכלי שרת - לוקה

מתנדב מנחת נסכים יביא סלת שמן ויין

פי"ג הרי עלי עשרון

גמ' קד: - קט.

איני יודע מה פירשתי - יביא ס' עשרון אם קבע כלי א' (רש"י - הרי עלי מנחה - לשון יחיד)
לרבי - יביא מנחות מא' עד ס' (ואם יודע דלא קבע כלי יביא ס' עשרונות של א' א')
[מח' אם מותר להכניס חולין (שנתערב במנחה) לעזרה, אם מותר לערב חובה בנדבה
(והקמיצות תולה בדעת כהן ויקטיר חובה ואח"כ נדבה ומתני לעצים), אי לוג לעשרון או לוג
לכל מנחה, בנדר קטן אם מותר להביא גדול]

מנחה סתם - ת"ק - איזו שירצה, ר"י - מנחת סולת [אין שם לווי]

הרי על מינ' מנחה - ספק אי יביא א' או ב' מב' מינים, לר"ש יביא מאפה חלות רקיקין

לר"ש ספק איזה מנחת מאפה נדר - מייתי י' חלות וי' רקיקין ומתני די' מהם לנדבה

מתנדב עצים - ב' גזירין ("עץ" - גזיר א') ולרבי טעון מלח, הגשה, קמיצה, עצים

קומץ לבונה - למתנדב לבונה או מנחה [והריס וכו' ואת כל הלבונה - מקיש להרמה], ולבזיכין

"הרי עלי למזבח" - יביא קומץ לבונה, איני יודע מה פירשתי - יביא כל שאין בו היתר שיריים

מתנדב מטבע זהב/כסף - דינר, איני יודע מה פירשתי - מביא עד שיאמר לא לכך נתכוונתי

"נחושת" - למשנתנו מעה, לראב"י מזלג קטן

מתנדב "ברזל" - לא יפחות מכליה העורב (אמה על אמה) (לרש"י - מסמרות לגג היכל, טבלא חדא)

מתנדב "יין" - ג' לוגין [כל האזרח יעשה ככה],

"שמן" - לת"ק לוג, לרבי ג' [קרבת מנחה - ומח' אי מינה או אוקי באתרה כנסכים]

איני יודע מה פירשתי - יביא כא' דסוכות שחל בשבת

הרי עלי עולה - לת"ק כבש, לראב"ע עוף

הרי עלי "שור" - יביא הוא ונסכיו במנה, "שור במנה" - חוץ מנסכיו

עגל בה' סלעים, איל - ב', כבש - סלע [רש"י - כך נתפרש בתושבע"פ]

"שחור" "לבן" מעכב, "קטן" - לחכמים לא מעכב, לרבי מעכב

שור זה לעולה והומם - לרבנן לא איקבע כלל ויכול להביא בדמיו אף מין אחר (ב' אילים או

א' במקום ב') ומח' אי אף קטן (איל א')

לרבי - אסור לשנות לכתחלה (מח' אם האיסור לשנות הבהמה או רק המנחות [להביא בב' כלים לא

מיחזי כנדרון])

בדיעבד לכו"ע כשר תמיד [הרי זה - אין אחריות]

א' משורי הקדש - באינו יודע מה פירשתי - הגדול הקדש [בעין יפה מקדיש]

בסתם - ספק בינוני או גדול ויומם הבינוני ומיחיל אגדול

שור בשוורי - בהקדש - הגדול שבהן, בלוקח - הגרוע [יד בעל השטר אתחתונה]

ו' שופרות לנדבה - חזקי' - לכל בית אב שיהא שלום לענין עורות

ר' יוחנן - שלא יתעפשו המעות

זעירי - למתנדב ו' מיני בהמה לעולה

בר פדא - כנגד ד' מיני בהמות שנתקן לרעייה ומותרות וקולבון

שמואל ור' אושעיא - כנגד ו' סוגי מותרות

מותר מעות מנחות - יוסיף משלו ומביא אחרת

חוץ ממנחת חוטא - לנדבת ציבור ["חטאת"], וחביתין מח' אי לנדבה [יחזקאל מד - יקריב חטאתו]

או ירקב [חטאת היא (מנחת חוטא)]

מותר לחמי תודה ירקב, מותר מעות לקניית שקלים - חולין

רש"י קז: - קח:

באתרי' דת"ק דראב"ע מתנדב עולה יביא כבש דגריע מעוף
קולבון לשופר - לרש"י - שקל א' משנים נותנים קולבון השני לשופר
ב' חשובים מא' והו"ל גדול לעומת קטן (ולרש"ש להיפך)
למ"ד לרבי מותר לשנות הבהמה לב' קטנים - לרש"י - דמכח קמא אתו

גמ' קט. - קי.

הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חוניו - בדיעבד יצא [רב המנונא - כאומר ע"מ שלא אתחייב
באחריותה, רבא - כמתנה דרך אי סגיא בבית חוניו (נ"מ לחיוב שחוטאי חוץ)]
ר"ש - אין זו עולה, (וכן מח' בנזיר "שאגלח בבית חוניו")
כהן ששימש לע"ז, בבית חוניו לא ישמש בביהמ"ק [אך לא יעלו וכו' - יען אשר ישרתו וכו' ולא יגשו
אלי לכהן לין וחולקין ואוכלין כבע"מ
שחט לע"ז - כשר [יען אשר ישרתו וכו' - ושחיטה לאו שירות] לר"נ אפי' במזיד, לרב ששת במזיד
פסול [= משרת]
זרק בשוגג - לר"נ כשר [בחטאה בשגגה - כהן מתכפר ע"י עצמו], לרב ששת פסול [למכשול עון -
או או]
השתחוה, הודה לע"ז - לר"נ כשר, לרב ששת פסול

{ בשנה שמת שמעון הצדיק נזדמן לו ביו"כ זקן לבוש שחורים; מח' ר"מ ור"י אי שמעי נתקנא בחוניו
או להיפך, אי חוניו באלכסנדריא העלה לשם ע"ז או לש"ש; שאול ברח ממנה וכשעלה בקש להרוג את
דוד; חזקיה הדיר בני מלכים שלא לעבוד ע"ז; ת"ח העוסקים בתורה בכ"מ כאילו מקטירין ומגישין
לשמי, הלומד תורה בטהרה, העוסקים בתורה בלילה כעוסקים בעבודה, מיכאל מקריב קרבן, העוסקין
בהל' עבודה כאילו נבנה מקדש בימיהם, העוסק בתורה כהקריב/א"צ עולה מנחה חטאת ואשם, העוסק
בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים, רק שם
הוי"ה בפ' קרבנות, לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם }

מתעסק בקדשים פסול [ושחט (לשם) את בן הבקר, לרצונכם (לדעתכם) תזבחוהו]

הדרן עלך מסכת מנחות